

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Apie Marytę Newsom – Los Angeles telkinio lietuviai – 4 psl.

- Tema: Seimo rinkimams artėjant – 2
- Geriau eiles kurti, nei jose stovėti – 3
- Rusiškas protas – 3, 9
- Lietuviška dvasia gyva Michigan lietuvių darbuose – 5
- Filmą „Nematomas frontas“ pristatytas New York – 6, 10
- Šventadienis – 8
- Paskutinė kadencija (61) – 9
- Lietuvius sužavėjo amerikiečių kariškių grojamas diksilendas – 10

Valiutų santykis
1 USD — 2.63 LT
1 EUR — 3.45 LT

Čikagoje buvo švenčiami Šilinės atlidai

Čikaga („Draugo“ info) – Čikagoje nėra užmiršamos lietuviškos katalikiškos tradicijos. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje kiekvienais metais minimi Šiluvos atlidai, kuriais siekiama pagerbti Švč. Mergelės Marijos gimimą, sutampantį ir su parapijos vardo švente, garsinti Šiluvą, drauge suvienyti bendruomenės žmones. Atlaidai tęsėsi visą savaitę, nuo rugsėjo 8 iki 16 d., ir lietuviai galėjo pasirinkti jiems patogiausią dieną atvykti į bažnyčią.

Rugsėjo 16 d., sekmadienį, tikinčiųjų eiseną prasadėjo paskutinės, Šiluvos atlidams skirtos, šv. Mišios. Jose su savo vėliavomis dalyvavo įvairių lietuviškų organizacijų atstovai, garbingi svečiai – prelatas Jonas A. Kuzinskas, kun. Rimvydas Adomavičius, augustinietis Kazimieras Kulbis, diakonas Vito Paškauskas, taip pat kun. Jaunius Kelpšas. Buvo meldžiamasi už Čikagos lietuvių organizacijas, vienijančias įvairaus amžiaus tautiečius. Mišiose giedojo parapijos choras, vadovaujamas Jūratės Lukminienės, solistai Nida Grišlavičiūtė, Genovaitė Bigenytė, Margarita ir Vaclovas Momkai, dainavo vaikų pop choras „Svajonė“, vadovaujamas Alinos Šimkuvienės, grojo

Jono Kuprio nuotr.

lietuvių liaudies muzikos ansamblis „Gabija“. Po Mišių tikintieji buvo kviečiami į parapijos salę pasivaish-

ti šventiniais pietumis, kurie buvo suruošti minint reikšmingą 85-erių metų parapijos jubiliejų.

Musulmonų šalyse – vėl protestai prieš JAV sukurtą antiislamišką filmą

New York (BNS) – musulmonų šalyse vėl protestuojama prieš JAV sukurtą antiislamišką filmą. Per smurtinius protestus Pakistane žuvo žmogus, kai susišaudymas įvyko tarp demonstrantų ir policijos pajėgų. Dar vienas žmogus žuvo sekmadienį. Pakistano Chaiber Pachtunchvos provincijoje buvo sudegintas vietinės spaudos klubas, o Aukštutinio Diro rajone – užpultas valdžios pastatas. Beje, Pešavaro mieste tūkstančiai studentų surengė demonstracijas.

Pietiniame Filipinų Maravio mieste apie 3,000 protestuotojų sude-

gino JAV ir Izraelio vėliavas, o šimtai studentų Jemeno sostinėje Sanoje reikalavo iš šalies išsiųsti JAV ambasadorių. Indonezijos sostinėje Džakartoje šimtai protestuotojų susirėmė su policijos pareigūnais, mėtė į juos akmenis ir butelius su padegamuoju skysčiu, o pareigūnai panaudojo ašarines dujas. Apie protestus pranešama Indijos Džamu ir Kašmyro valstijos sostinėje Šrinagare. Šimtai palestiniečių dalyvavo taikiamo proteste Ramaloje. Anksčiau protestuotojai Afganistano sostinėje Kable nusiaubė policijos automobi-

lius, šaudė ir skandavo šūkius prieš JAV.

Libane organizuojamas masinis mitingas po to, kai kovingojo „Hezbollah“ judėjimo vadovas šeichas Hassan Nasrallah paragino šalininkus savo pyktį nukreipti ne tik prieš JAV ambasadas, bet ir paraginti vyriausybės veikti.

Pastarosiomis savaitėmis į viešumą iškilo JAV sukurtas filmas, pavadintas „Musulmonų nekaltumas“, o pirmieji protestai kilo praejusį rugsėjo 11 d. Egipto sostinėje Kaire.

Lietuvos irkluotojai – Europos čempionai!

Varezė (ELTA) – Lietuvos irkluotoja Donata Vištartaitė pirmą kartą iškovojo Europos čempionės vardą. 23-ųjų metų lietuvė rugsėjo 16 d. buvo nepralenkiama Varezėje (Italija) surengto Senojo žemyno irklavimo čempionato moterų vienviečių valčių varžybose. Iš Šilalės kilusi D. Vištartaitė 2000 m atkarpą įveikė per 7 min. 36,26 sek. Sidabras atiteko serbei Ivai Obradovič. Ji nuo D. Vištartaitės atsiliko 3,61 sek. Bronzą pelnė estė Kaisa Pajusalu (+5.55 sek.).

Europos čempiono vardą apgynė ir Lietuvos irkluotojas Mindaugas Griškonis. 26-erių metų lietuvis buvo nepralenkiamas Senojo žemyno irklavimo čempionato vyrų vienviečių valčių varžybose. M. Griškonis bai-

Donata Vištartaitė ir Mindaugas Griškonis.

giamosiose varžybose 2,000 m nuotolį įveikė per 6 min. 57,56 sek. Sidabras atiteko kroatui Damir

Martin. Bronzą pelnė bulgaras Georgi Božilov (+2,15 sek.).

Redakcijos žodis

Didžiausias nemokamas Anglijos lietuvių savaitraštis „Tiesa“ ir naujienų svetainė Tiesa.com pažymėjo ketverių metų gimtadienį. Per ketverius metus „Tiesa“ išaugo iki didžiausio savaitraščio Anglijos lietuviams, leidėjai džiaugiasi didėjančiu skaitytojų skaičiumi. Kyla klausimas, kaip šiandien, kai vis girdime aimanas dėl mažėjančių laikraščių tiražų, šio savaitraščio leidėjams pavyksta prisivilioti nemažą būrį skaitytojų? Atrodo, paslaptis gana paprasta – tiesiog netrypciojama vietoje ir drąsiai imamasi naujovių. „Dar rudenį skaitytojai išvys naują internetinės svetainės veidą, jame ras daugiau informacijos nei iki šiol. Jame taip pat bus nauja skelbimų puslapio struktūra, skelbimai toliau liks nemokami, o įmonės turės daugiau galimybių pristatyti savo paslaugas vartotojams“, – ateities planais dalijosi „Tiesos“ direktorė Inga Davison. Kad einama tinkamu keliu, liudija skaičiai – tik pradėjus leisti laikraštį, jis skaitytojus pasiekdavo 15,000 egzempliorių, šiuo metu kiekvieną savaitę į platinimo vietas atkeliauja 18,000 kopijų.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikaitė@gmail.com Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė rainbow.vilnius@gmail.com

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: SEIMO RINKIMAMS ARTĖJANT

Istorija A. Kubiliaus vyriausybę įvertins palankiai

Britų savaitraščio „The Economist“ tarptautinio skyriaus redaktorius Edward Lucas pagyrė kadenciją baigiančią Lietuvos vyriausybę dėl kovos su krize ir dėl energetikos politikos, bet kritiko dėl to, kad ji per mažai finansavo šalies gynybą ir galėjo glaudžiau bendradarbiauti su Baltijos šalimis.

Pokalbyje su BNS naujienų agentūra Lucas teigė, kad augant ekonomikai kita vyriausybė gali turėti daugiau laisvės ekonomikoje. Apžvalgininko teigimu, Lietuvos įvaizdžiui labai pakenktų, jei pasikeitus valdžiai būtų stabdomas Visagino atominės elektrinės projektas. Tačiau jis pripažino, kad Latvija, Estija ir Lenkija nėra įsitikinusios šios jėgainės sėkme.

Jis taip pat stebėjosi opozicinių Socialdemokratų ir Darbo partijų vadovų pastabomis, kad Rusija nekelia jokios grėsmės Lietuvai, atkreipdamas dėmesį į nedraugišką šios kaimyninės šalies energetikos politiką.

– Andriaus Kubiliaus vyriausybė – pirmoji, kuri dirbo visą kadenciją Lietuvoje po nepriklausomybės atkūrimo. Ar tai politinės brandos ženklas, ar tai lėmė krizę, per kurią nepopuliari būti valdžioje?

– Manau, abu šie dalykai. Įspūdinga, kad jie dirbo visą kadenciją. Tai svarbus laimėjimas, kuris padeda trinti stereotipą, jog Lietuvoje vyriausybės žlunga kas porą metų. Be abejo, buvo ypač sudėtingas laikotarpis, kai žmonės nenorėjo dar daugiau netikrumo. Turbūt tai padėjo. Istorija A. Kubiliaus vyriausybę turėtų įvertinti palankiai. Pastaruoju metu ji buvo nepopuliari Lietuvoje, bet manau, kad po 10 ar 20 metų žmonės manys, kad jis dirbo gana gerai.

– Ar po rinkimų gali būti kitoks kelias vykdytai griežtai taupymo politikai?

– Manau, griežta taupymo politika gali būti vykdoma skirtingais būdais. Galima elgtis įvairiai – grįžti į kapitalo rinkas ir ten daugiau skolintis. Lietuva tapo patikima dėl kredito rizikos, ji vertinama kaip Šiaurės Europos, ne Pietų Europos dalis. Taigi A. Kubiliaus vyriausybės sėkmė gali palengvinti galimybes kitai vyriausybei skolintis šiek tiek daugiau. Tokia galimybė yra. Taip pat galima peržiūrėti išlaidų mažinimą. Karpymas buvo daromas skubomis. Taigi galima nustatyti kitus uždavinius. Aš pats manau, kad svarbiau-

sia padidinti gynybos išlaidas. Tai kaip svarbų klausimą pabrėžia ir amerikiečiai.

– Rinkimų debatuose tiek A. Kubilius, tiek socialdemokratų vadovas Algirdas Butkevičius sakė, kad kitamet išlaidos gynybos gali išaugti nuo 0,79 proc. iki 0,85 proc. BVP. Ar to pakanka?

– Augimas turėtų būti didesnis. Lietuva dabar priklausoma nuo jos oro erdvę saugančių kitų šalių paramos. Sudėtinga įtikinti argumentu: „mes taip bijome Rusijos, kad turite leisti savo mokesčių mokėtojų dolerius ar eurus ginti oro erdvę, bet nebijome tiek, kad patys skirtume pinigų savo gynybai“. Tokia laikyšana neįtikina. Yra realus pavojus, kad dėl to oro policijos misija persikels į Estiją. Estai turi labai gerą argumentą – jie gynybai skiria 2 proc. BVP, o Lietuva neskiria.

– Sakote – jei Lietuva bijo Rusijos, turėtų gynybai išleisti daugiau. Bet socialdemokratai ir Darbo partijos vadovas Viktor Uspas-kich, paklausti apie pavojų iš Rusijos, sakė nematantys grėsmės ir paragino Lietuvą rodyti daugiau geros valios ir bendradarbiauti. Ar sutinkate, kad Rusija nekelia grėsmės Lietuvai?

– Tai labai keisti pareiškimai. Matėme, kaip Rusija, ypač energetikos srityje, vilioja visokiausius vadovus kenkti ir užsiimti lobizmu, spausti Lietuvą nesiecti energetinės nepriklausomybės. Viena didesnių A. Kubiliaus vyriausybės sėkmių yra ta, kad siekti energetinės nepriklausomybės pradėta. Štai taip galima analizuoti Rusijos elgesį. Mes matėme ir kitokių dalykų, ne tik energetikos srityje. Taip draugiška šalis nesielia.

– Ar manote, kad energetikos projektai, visų pirma Visagino atominė elektrinė, gali sustoti, jei į valdžią pateks kairieji, dabar esantys opozicijoje?

– Toks pavojus yra, nes šie projektai dar nepasiekė negrįžtamo taško. Tai rimta problema. Manau, kad su suskystintų gamtinių dujų terminalu bus paprasčiau, nes pinigai mažesni, be to, juo labai domisi Europos Sąjunga. Bet naujos atominės elek-

trinės projekto finansavimas yra sudėtingas, estai ir latviai nėra iki galo įsitikinę, o lenkai tikrai nėra. Galima svarstyti – jei keturios šalys negali dėl nieko susitarti, kaip jos sutars ir įgyvendins sudėtingiausią projektą – atominę elektrinę? Jei, vyriausybei pasikeitus, keisis atominės energetikos planas, tai bus labai blogai Lietuvos įvaizdžiui, kuris ir taip jau pakirstas šiuo klausimu.

– Ar tikėtės permainų užsienio politikoje, bendraujant su kaimynėmis Lenkija, Rusija ir Baltarusija?

– Santykiai su Lenkija – apgailestini. A. Kubiliui buvo labai sudėtinga, nes jis yra įkaitas konservatorių partijos frakcijos, kuri beveik apsirėžė stengdamasi veikti opozicijoje Lenkijai. Tai problema. Jo paties požiūris į lenkų klausimą yra protingas, o santykiai su (premjeru) Donald Tusk – gana geri. Bet to nepakako išspręsti klausimus vyriausybių lygiu. Dėl Baltarusijos, dokumentų perdavimas, kuris leido Baltarusijos valdžiai nuteisti Alesi Belicki, buvo didžiulis skandalas. Šią klaidą taip pat padarė Lenkija. Tai labai didelė dėmė Lietuvos vardui kaip šaliai, kuriai rūpi žmogaus teisės. Santykiai su Rusija buvo gana žemo lygio. Kaip sakiau, matėme Rusijos bauginimą energetikoje. Bet nekaltinčiau dėl to A. Kubiliaus vyriausybės. Daugiau buvo galima padaryti dėl Baltijos šalių bendradarbiavimo. Tai – problema, kitos dvi Baltijos šalys nelaiko Lietuvos komandos žaidėja. Apskritai kalbant, esamomis sąlygomis, A. Kubilius pasiekė pakankami gerų rezultatų.

– Prieš ketverius metus rinkimų išvakarėse stebėjotės, kad Rolandas Paksas ir Uspaskich vis dar populiarūs politikai. Jie tokie yra ir šiandien. Ką manote apie tai?

– Iš dalies stebina, kad asmuo, kuris buvo pašalintas per apkaltą už ryšius su Rusijos organizuotu nusikalstamumu ir galbūt Rusijos žvalgyba, gali būti vienos politinės partijos vadovas, o toks žmogus kaip Uspaskich, nepaisant visų finansinių problemų jo partijų ir galimų artimų ryšių su Rusija, gali vadovauti kitai. Bet priminčiau, kad Amerikoje buvo Washington, DC meras Marion Barry, kuris buvo nufilmuotas uostantis kokainą su prostitute, pasiūstas į kalėjimą, bet išėjęs vėl buvo perrinktas. Taigi tolerancija skandalams nėra vien Lietuvai būdingas dalykas.

BNS

LAIŠKAI

APIE VELNIUS SU ISTORIJA IR SAULĖGRAŽAS

1985 m. giminių kvietimu 10-čiai dienų gavau leidimą aplankyti Lietuvą. Kaip jau mums visiems gerai žinoma, tuo laiku negalėjome važiuoti, kur norėjome, bet tik ten, kur jie norėjo (buvau suimtas Trakų pilyje, bet ne apie tai čia noriu rašyti).

Lankydamasis Kauno Velnių muziejuje, paklausiau vadovo, kodėl jame taip mažai Nukelta į 9 psl.

Laiško autorius prie šviesiai geltonos ir rusvai auksinės spalvos saulėgrąžų, užaugusių iki 11'2" aukščio.

Šio straipsnio pavadinimas – viena iš naujesnių patarlių, gautų iš Lietuvos, – mano gali-mų temų aplanke jau kuris laikas tykojo išvysti dienos šviesą. Tik atvykęs į Ameriką, būdamas keturio-likos metų pradėjau dirbti metalo apdirbimo fabrike. Rankos dirbo, o protas tinginiavo. Darbo metu pradėjau kurti eiles, kurias užrašinėdavau ant popieriaus atkarpėlių. Užrašydavau, pasidžiaugdavau, bet niekada namo nenešdavau ir niekam nerodydavau. Nieko iš jų nepasilaikiau nei sau. Buvo lyg ir kokia gėda, kad berniukas rašo eiles. Tokia ta mano eilė-raščių rašymo patirtis.

Daug daugiau patirties turiu stovint eilėse. Ši patirtis, prasidėjusi vaikystėje, tebelydi mane visą gyvenimą. Ypač atmintinos ilgos eilės buvo pabėgėlių stovyklose, Vokietijoje, po karo. Amerikoje, jos kariuomenėje, išmokau naują posakį: „Hurry up and wait!“ („Skubėk ir lauk!“).

Pasirodo, kad laukimas eilėse susilaukė ir psichologų dėmesio, kurį Alex Stone aprašo „The New York Times“ (2012 m. rugpjūčio 19 d.). Jis rašo apie Houston oro uosto bagažo atsiėmimo salę, kai būdavo sulaukiama daug nusiskundimų dėl ilgo laukimo prieš atsiimant savo lagaminus. Sprendžiant problemą padidintas darbininkų skaičius, bet nusiskundimų nesumažėjo. Padėtis tirta toliau. Rasta, kad iš lėktuvo ką tik išlipusiems keleiviams tetruko vieną minutę nueiti iki bagažo atsiėmimo salės ir po to teko septynias minutes laukti savo lagaminų. Taigi, beveik 90 proc. laiko buvo praleidžiama lau-

Geriau eiles kurti, nei jose stovėti

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

kiant. Todėl nutarta pakeisti bagažo atsiėmimo vietą ir taip prailgintiėjimo laiką iki jos. Dabar keleiviai daugiausia laiko praleidžia eidami, o ne laukdami lagaminų. Nusiskundimų skaičius sumažėjo beveik iki nulio!

Tad galima apibendrinti, kad laukimas eilėje yra daugiau nei praleistas laikas. Laikas, praleistas ką nors darant, atrodo trumpesnis, negu laikas, praleistas nieko nedarant. Taip galvoja MIT tyrinėtojas Richard Larson. Tai, beje, viena iš priežasčių, kodėl prie keltuvų dažnai yra įrengti veidrodžiai. Belaukiant galima šukuoseną, kaklaraistį pasitaisyti. Įrengus veidrodžius laukimo laikas nesutrumpėjo, užtat sumažėjo žmonių nusiskundimų dėl lėto aptarnavimo.

Walt Disney parkuose į akį nekrenta ilgos eilės, nes jos yra suraizgytos, iškraipytos. Laukiantiems svečiams iš anksto pranešama, kad eilėje stovėti truks ilgiau, negu bus laukiama iš tikrųjų. Tokiu būdu žmonės džiaugiasi, kad jiems eilėje tereikėjo stovėti, sakykime, 15 minučių vietoj numatytų 30.

Ne kartą man pačiam taip yra atsitikę „Walgreens“ vaistinėje. Duo-

dama receptą patarnautoja visada pažada, kad būsiu aptarnautas po 20 minučių. Tačiau nė karto neteko laukti ilgiau nei 10 minučių. Visada išeinu, jausdamasis taip, lyg būčiau laimėjęs 10 minučių.

Pats laukimo laikas nėra kritiškas dalykas. Rasta, kad žmonės lieka labiau patenkinti, jeigu eilėje reikėjo stovėti trumpiau, negu jie tikėjosi. Kai ilgas laukimas pasibaigia su džiugia gaida, tai nulemia laukimo sukeltus nepatogumus. Profesoriai Carmon ir Kahneman nustatė, kad žmonėms svarbiau, kokio ilgio eilė yra, nei kaip greitai ta eilė slenka. Žmonėms leidus pasirinkti tarp trumpos, lėtos eilės ir ilgos, greitai einančios eilės, dauguma pasirenka pirmąją variantą, nors eilėje prastovėtas laikas būtų toks pat.

Žmonės yra jautrūs ir kritiškai kitiems, kurie lenda be eilės. Tas kritiškumas nėra skirtas tik tiems, kurie lenda be eilės priekyje, bet ir tiems, kurie tvarką gadina po jų. Čia galioja visiems taikomas lygybės principas. Yra kitas principas, kurį galima pavadinti naudingumu ar vertingumu. Kuo svarbesnis yra laukiamas objektas ar patarnavimas, tuo ilgiau žmonės yra linke eilėje laukti.

Prisimenu istoriją iš sovietų okupacijos laikų Lietuvoje. Ten žmonės, matydami ilgas eiles, į jas stodavo net nežinodami, ką gaus nusipirkti. Buvo galvojama, kad kuo ilgesnė eilė, tuo vertingesnė prekė jo laukia, nors ta prekė jam pačiam gal ir nebuvoreikalinga. Vis tiek pirkdavo su mintimi vėliau tuo pirkinio apsikeisti su kitu, nusipirkusiu kokią kitą, bet jam nereikalingą prekę. Tai buvo primityvūs, bet svarbūs mainai.

Apskačiuojama, kad JAV gyventojai kasmet praleidžia 37 mlrd. valandų stovėdami eilėse. Didžiausia to laukimo dalis yra protinė ar emocinė kaina: įtampa, nuobodulys, jausmas, kad laikas bėga nesugrąžinamai. Turėdami „laisvo laiko“ ir stovėdami eilėse, žmonės kartais užmezga pokalbius, skaito laikraštį ar knygą, bendrauja telefonu ar žaidžia kompiuteriu.

Prie laukimo eilėje reikia priskaičiuoti ir važiavimą vėžlio greičiu į darbą ar namo iš darbo didmiesčiuose gyvenantiems. Tiesa, ten sėdima, bet vis tiek gaišamas brangus laikas. Kai gyvenau Čikagoje ir lankiau University of Illinois Navy Pier, kas dieną autobusuose praleisdavau tris valandas. Tai sudarė 15-ka valandų per savaitę! Daug nežinodamas, tada priėjau išvados, kad taip Amerikoje yra. Tik daug vėliau pamačiau, kad gali būti ir kitaip. Pabėgęs iš didmiesčio susiradau gyvenvietes, kur darbas ar universitetas niekada nebuvo toliau nei 15 min. nuo namų. Tada jau turėjau ir savo automobilį. Ką su tuo „sutaupytu“ laiku padariau? Čia jau kita opera.

I

Kai viena tauta pavergia kitą, ji nori, kad pavergtieji mąstytų taip, kaip ir vergvaldys. Tuomet dedama itin daug pastangų, kad pagrindinė laisvės dalis – savarankiškas protas – būtų pakeista pavergtuoju protu.

Jei tarpukario Lietuvoje jau buvo beišsigryninąs lietuviškas protas, paremtas romantišku patriotizmu (karalių ir milžinų Lietuva), savaimine žemdirbio morale (didelės šeimos, įgimta inteligencija, nerakinamos namų durys, bendruomeninė dvasia ir t. t.), tai okupuotoje Lietuvoje visa tai gana sėkmingai buvo pakeista į rusišką (arba sovietinį) protą. Jo požymiai – pavydas, egoizmas, girtuoklystė, šeimos instituto suniekinimas, išdavystės dėl karjeros, nepasitikėjimas vieni kitais, samdomi ir iš užsienio valdomi politikai, pasiaukojusių žmonių įvardinimas banditais ir t. t.

Pagrindinė svetimo proto idėja yra ta, kad tu nebesi centrinis žaidėjas, kuriantis save ir savo aplinką. Tu – nevykėlis, iš pakraščio, provincialas. Tad viską už tave dabar padarys kiti, geriau išmanantys, atvykę iš geresnio, reikšmingesnio ar tiesiog didesnio centro. Kitąsyk nebesvarbu – ar tas centras Rusija, ar Amerika, ar dar koks velnias. (Beje, rusiškas protas – tik sąlyginis įvardinimas, nes ir Rusijoje yra puikii žmonių, atstovaujančių tikram – inteligentiškam rusiškam protui, kuriam nėra būdinga imperialisto bei vergvaldžio savimonė. Tą patį galima pasakyti ir apie Lenkiją: juk ne visi turistai iš Lenkijos Kaune klijuoja lipdukus „Wilno naszie“).

II

Ir nieko nuostabaus, kad Lietuvoje rusiškam protui atstovaujantys politikai yra itin populiarūs, nes infekuotasis mėgsta užkrato nešėją. (Jeigu jau užsikrėtė, tai, matyt, buvo artimuose santykiuose... Santykiavo su okupaciniu, t. y. okupuotu, protu.

Jei politikas yra prisivogęs, mergišius, chamas, jeigu kalba netaisyklingai, su akcentu – tai nūdienės Lietuvos politikoje jis turi itin daug galimybių. Ir turbūt nėra kito būdo, tik leisti lapę į vištę, idant vištos, kurios liks gyvos, šio bei to pasimokyti. Lietuviško proto atgavimas kainuoja brangiai.

Rusiškas protas

VYTAUTAS V. LANDSBERGIS

Todėl gal ir neblogai būtų, jeigu kokią kadenciją (vieną, o dar geriau – pusę!) Lietuvą ir vėl pavaldytų svetimo, vergvaldiško proto politikai, vietiniai ostapiukai benderiukai ir su jais besivienijantys ultraakcijų specialistai. Juk ir šuniukus nuo negražių darbelių atpratinama ne kitaip, tik merkiant nosytę į savo paties prisidarytą balutę. Rinkimai – puiki proga pasidaryti balutę ir persiauklėti. Jau vienąsyk turėjome tokį tautą gydantį prezidentą. Tik bėda, kad jis per greitai buvo nuimtas ir jo balutė išvalyta. Paskui turėjom TV cirkininkų partiją – irgi buvo sveika... Juk blogas pavyzdys sąmonėjimą kitąsyk paveikia net geriau negu geras. Tereikia ilgėliau išsižiūrėti į veidrodį ir pamatyt nenu pudruotą, nenufotošopintą mūsų politikos „vaizdzialį“.

III

Žvelgiant į Lietuvoje veikiančias partijas, ketinančias tapti valdančiomis, nesunku pajusti jų idėjinę (moralinę) takoskyrą – tarp savanaudiškų tikslų ir tarnystės. Kaip sakoma, pažinsite iš vaisių bei daržovių.

Niūriame vergvaldiškos, egocentiškos politikos kontekste perspektyviai atrodo Valstiečių ir Žaliųjų koalicija, kuriai, regis, vis dar rūpi Lietuva. Net nebūdama valdžioje ši partija ir jos vadovas darė (ir, tikiuosi, darys) daugybę darbų, nukreiptų į lietuviškojo proto atstatymą. Tai ir senųjų dievų muziejus Naisiuose, ir nemokami, blavūs kultūros festivaliai, ir TV laidos iš gandralizdžio, tiesiogiai valančios psichiką, gražinančios gamtos žmogaus dvasią... Ir žemdirbiai, uždirbantys tiek, kad nė negalvoja važiuoti į jokių užsienius. Ir privatus žaliosios energetikos vystymas bei svarbiausia – blaivaus gyvenimo propagavimas! Tad nieko nuostabaus, kad prie jų jungiasi ir D. Kepenio vadovaujami sveikuoliai – galų gale

kuriasi darinys, kurio reklaminiuose siužetuose nematysime ebumųjų politikų su degtinės taurele ar alaus bokalu rankose, koduojančių rinkėjus dar labiau nuprotėti. Tokia politika išties žadina viltį varganam, rusiškos degtinės nualinto proto krašte.

Beje, patraukli ir Valstiečių vizija matyti Lietuvą kaip modernaus žemės ūkio kraštą, kur nūnai dirvonuojančios žemės gali leisti oriai užsidirbti daugybei žmonių, kai maistas tampa vis didesne pasaulio problema. Kiek išvažiavusiųjų galėtų grįžti, jei aiškiai žinotų, jog turint tiek ir tiek hektarų, galima užsidirbti tiek ir tiek... O ir žaliosios masės auginimas alternatyvios energijos elektrinėms – puikus verslas, leidžiantis ne tik užsidirbti, bet ir švariai, taupiai gyventi.

IV

Nesavanaudiškos politikos egzaminą išlaikė ir konservatoriai, praplukdę Lietuvą per aštrias krizės uolas, kartu įteisindami ir vieną itin svarbią lietuviškojo proto savybę – būti savimi. Nepataikauti plebėjiškam masių skoniui, o kantriai dirbti valstybės darbą, nesizvalgant į vertinimus.

Itin daug vilčių buvo siejama su naujų (jaunų) politinių darinių atsiradimu, gaila, kad jie nesugebėjo susivienyti rimtesniam politiniam pareiškimui. Tačiau A. Medalinsko vėlyvoji žurnalistinė veikla ir stojimas prie naujosios „lietuvninkų“ koalicijos vairo leidžia nujauisti, kad ateityje ir iš šio darinio gali išaugti puikus lietuviško proto restauratorius. Aišku, būtų buvę dar nuostabiau, jei visi aukščiau išvardinti dariniai – valstiečiai, konservatoriai ir lietuvninkai („už Lietuvą Lietuvoje“) – būtų susijungę galingai dešiniųjų koalicijai. Tai neliktų rinkėjų nepastebėta.

V

Kalbant apie socdemus, norisi ir jų vaisius kada nors regėti kitokius, socialdemokratiškesnius, negu „Leo“ ar viešbučių privatizavimosi reikalai. Galbūt jie jau tam ir subrendo, nors kitąsyk (sprendžiant iš nuolatinio spjaudymosi į valdančiuosius bei kitaip manančius), kyla įtarimas, kad politinė vaikystė dar nesibaigusi, kuom kvep, tuom tep.

Nukelta į 9 psl.

TELKINIAI

Los Angeles, CA

Mūsų Marytė

VITALIJA VIRBUKIENĖ

*Tai nuo jūsų čia taip šviesu,
Nuo žodžio šitaip pasakyto,
Nuo pagalvojimo balsu:
Turbūt ne dėl savęs esu –
Esu turbūt dėl kieno nors kito.*
(J. Marcinkevičius)

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla šįmet jau 63 kartą atveria duris savo mokinukams, kurie nori mokytis lietuviško žodžio, dainuoti ir šokti nuostabių draugų būry. Mus visus kiekvieną šeštadienį, dvidešimt penkerius metus pasitinka ir išlydi mokyklos direktorė Marytė Sandavičiūtė-Newson.

Vartau sveikinimų albumą, į kurį mokiniai, buvę mokiniai (kai kurie jau tėveliai), tėveliai, seneliai, mokytojai sudėjo savo sveikinimus mokyklos direktorei Marytei 25-ių metų darbo jubiliejaus proga ir žaviuosi: „Miela Maryte“, „Ačiū, Maryte“, „Gerb. Maryte“, „Miela kolege, globėja ir mano Mokytoja Maryte“, „Direktore Maryte“, „Gerbiama Ma-

Mūsų suaugusių klasė sveikina jus, Maryte, su 25 metais sėkmingo vadovavimo lituanistinei mokyklai. Ačiū už kantrybę su mažais ir vyresniais mokiniais. Jūs sujungiate visas skirtingas lietuvių grupes į vieną mokyklos šeimą.

Mokytoja Aldona Kudirkienė ir 9 suaugusieji, besimokantys lietuvių kalbos

Saulė saulė danguje, meilė meilė širdyje, šildo, šildo ji mane, kai Jūs šalia, Jūs šalia! Kiekvienas saulės spindulėlis simbolizuoja Jūsų pradirbtus metus, todėl linkime ir toliau rinkti spindulėlius, šviesti ir šildyti mūsų lietuviškoje padangėje. Ačiū!

Perevičių šeima

Be pastangų ir siekių – kiek toli nuplauksime gyvenimo upe? Pakrantės minioje taip paprasta pranykti. Tad raginkim kantrybę ir pasiryžimą vaiko širdyje, kad per žinių bangas į žydinčių dienų pilnatvę jis galėtų nusiirti...

Nuoširdžiausi sveikinimai tokia gražia proga nuo **Girnių šeimos**.

rybę ir nuoširdžią šypseną, kuri mus pasitinka kiekvieną šeštadienio rytą.

Benas, Aušra ir Ronas Rosegard

Brangioji Maryte – dėkojame tau, kad padėjai mums išauklėti Aleksą ir Marių lietuviška dvasia. Tu esi nuostabi pedagogė! Širdingai,

Aleksas, Marius, Vita ir Vytenis Vilkai

savo dvasiniais lobiais su mokiniais. Nuoširdžiai sveikiname ir linkime, kad Jūsų energija ir nenuilstama ištvermė niekada neblėsta gyvenimo labirintuose. Su meile,

Gabia, Rasa ir Arnas Paliuliai

Mama, mamyte! Mano žiburys, mano įtaka. Tegul tavo gyvenimo išvalga apšviečia visus amžinai. Tu

Iš d.: mokyklos direktorė Marytė Newsom, šokių mokytoja Danguolė Varnienė, toliau – mokytoja Rūta Habanek.

Mylima p. Maryte – esi mums brangi mokytoja, vedėja ir šeimos draugė. Nuoširdžiai sveikiname ir dėkojame už Jūsų nuostabų pavyzdį. Labai mylim!

Vaiva, Erikas, Lina, Živilė ir Stepas Puodžiūnai

Ačiū poniam Maryte, kad esate rapijos saulyte, švieskit dar ilgai.

Ragus šeima

turi tikrą talentą. Sveikinu, **duktė Inga**

Miela Mama! Sveikinu su tokia brangia, ypatinga švente. Tu esi nepakartojamas žmogus, ir mes visi tave mylime. Tu taip gražiai dirbi – su energija, pasitikėjimu, meile, šypseną, ir ...aukštakulniais batais! Valio Mama!!! Myliu,

duktė Sigutė

Mama! Sveikinu su tavo 25 metų atsiekimu! Mes visi tave mylime ir gerbiame! Tu visada būsi mano „mokyklos vedėja.“ Kaip vienas labai garsus žmogus kadaise sakė: „Ar yra geriau būti mylimu ar to, buvo bijomasi ? Aš sakau abudu: aš noriu, kad žmonės bijotų tiek, kiek jie tave myli.“ Sveikinu,

sūnus Aleksas

Direktore Maryte, laukuos artojai sėja brandų grūdą, kad geru derliu džiaugtųsi visi. Ir jūs, Maryte, tokio būdo – į tą laukų artoją panaši. Jauniems lietuviams Tu pasėjai protą, gėrį ir meilę Lietuvai. Tu dalini. Priimki šiandien šią nuostabią gėlę ir ačiū, kad dėl mūsų – lietuvių gyveni. Už tą šypseną lyg saulę, už tuos dvidešimt penkis, už lietuvišką pasaulį, už atvertas mums duris. Už tą šiltą mielą žodį, tartą iš visos širdies tegul, jūra šypsenėlių padėkoti Jums padės... Ačiū, kad buvote, esate ir būsite! Neblėstančios Jums energijos ateityje, dirbant šį neįkainojamą darbą!

Mokytoja Reda Perevičienė

Gerb. p. Maryte, pasaulyje yra dvi laimės. Viena laimė maža – būti laimingu. Antra laimė didelė – padaryti laimingais kitus. Jūs pasirinkote didžiąją laimę. Tegul ji lydės Jus visą gyvenimą. Su pagarba,

Monika, Emilia ir Renata Kass Nukelta į 5 psl.

Marytė su Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokytojomis.

Kristinos Kazlauskienės nuotr.

ryte“, „Mieloji Maryte“, „Brangioji Maryte“, „Miela Mama“, „Miela mokyklos direktore Maryte“ – taip pradeda sveikinimus visi sveikintojai. Skaitai šiuos kreipinius ir supranti, kiek daug juose šilumos, nuoširdumo ir gėrio. Tai tarsi atsakas į tai, ką mums visiems dalina mūsų Marytė. O geriausiai viską pasako parašyti sveikinimai albume. Pateiksiu tik keletą jų.

Kas kuo turtingi? Šalys – savo istorija, gamta – savo nuostabiais gamtovaizdžiais, žmonės – savo dvasinėmis vertybėmis. O mūsų mokykla yra turtingiausia iš turtingiausių, nes mes turime MŪSŲ MARYTĘ. Ji kuria mūsų mokyklos istoriją, ji yra mūsų gamta, ji žmogus, kuris gražus iš vidaus ir išorės. Ačiū Jums!

Matas, Simona ir Laima Gajauskai

Miela mokytoja Maryte, reikia šiek tiek druskos į saldų varškės apkepą, šiek tiek liūdnumo į didelį džiaugsmą, šiek tiek spindulio aklina tamsai, šiek tiek ramybės laikui bėgant... Su gražiu jubiliejumi, ačiū už tuos 25-ius vadovavimo mokyklai metus – su meile,

NcKenna šeima Monika

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinukai, direktorė Marytė Newsom ir mokytoja Živilė Gimbutaitė pagerbia žuvusį Gimbutaitės sūnų. **Laimos Apanavičienės nuotr.**

Detroit, MI

Lietuviška dvasia gyva Michigan lietuvių darbuose

LAURA GARNYTĖ

JAV LB Michigan apygardos suvažiavimas, įvykęs šių metų rugsėjo 10 d. subūrė 18 dalyvių, kurie pasižiaugė ne tik jau nuveiktais darbais. Buvo smagu išgirsti apie planus, mintis ir idėjas, kurias ruošiamasi įgyvendinti ateityje.

Suvažiavimas prasidėjo kunigo Gintaro Joniko invokacija: prisimintas Marijos apsireiškimas Šiluvoje ir sukalbėta malda. Ataskaitiniam metiniam suvažiavimui pirmininkavusi Janina Udrienė pristatė suvažiavimo darbotvarkę. Suvažiavimo sekretorė Gražina Kriauciūnienė perskaitė praėjusių metų suvažiavimo protokolą. Buvo sudaryta mandatų komisija (Juozas Orentas, Linas Orentas).

Suvažiavime buvo perrinkta apygardos valdyba. Antrajai trejų metų kadencijai išrinkta prieš tai sėkmingai dirbusi valdyba: pirmininkė Janina Udrienė, sekretorė Gražina Kriauciūnienė ir išdininkas Valdas Piestys. Suvažiavime buvo džiaugsmingai pristatyti į JAV LB XX Tarybą naujai išrinkti nariai: Andrius Anužis, Laura Garnytė, Laima Maziliauskienė ir Robertas Selenis. Pasižiaugta, kad į lietuvišką visuomeninę veiklą įsitraukia jauni žmonės. Tarybos nariams palinkėta gerų ir sėkmingų darbų įgyvendinimo.

Suvažiavime Valdas Piestys pristatė Grand Rapids apylinkės pirmininkės Jolantos Paalksnienės paruoštą pranešimą apie šios apylinkės praėjusių metų veiklą. Pasižiaugta, kad apylinkė sulaukė JAV LB Krašto valdybos pagyrimų už aktyvią apylinkės veiklą (surengė Vasario 16-

Michigan apygardos suvažiavimo dalyviai. Pirmoje eilėje iš kairės: Liūda Rugienienė, Janina Udrienė Michigan apygardos pirmininkė, Valdas Piestys, Gražina Kriauciūnienė, Laura Garnytė, Laima Maziliauskienė. Antroje eilėje (iš kairės): Linas Orentas, Algis Zaparackas (garbės konsulas), dr. Romualdas Kriauciūnas, Vėrga Simaitytė, Rigonda Savickienė, kun. Gintaras Jonikas, Narimantas Udrys, Aleksas Mitrius, Detroit apylinkės pirmininkas. Juozo Vaičiūno nuotr.

osios ir Kovo 11-osios minėjimus, dalyvavo etniniame festivalyje, sėkmingai išlaikė „Baltijos kranto“ mokyklėlę).

Suvažiavime netruko linksmo juoko ir entuziazmu sklindančių kalbų. Detroit apylinkės pirmininkas Aleksas Mitrius taip pat pasidalino jau nuveiktų darbų rezultatais. Pasižiaugta, kad ir vėl pradėti „Žiburio“ mokyklos mokslo metai, kad į klases susirinko nemažas būrys jaunųjų lietuvačių. Prisimintas sėkmingai suorganizuotas JAV LB apy-

linkių pirmininkų suvažiavimas, įvykęs šių metų kovo 10 d. Taip pat buvo išreikštas susirūpinimas ir pateiktos naujos idėjos, kaip pritraukti jaunimą į lietuvišką veiklą, kad jiems būtų įdomu ir malonu bendrauti. Viena iš idėjų – įrengti tinklinio žaidimo aikštelę parapijos teritorijoje. Planuojama surengti Naujųjų metų sutikimą Dievo Apvaizdos lietuvių katalikų parapijos Kultūros centre. Pasižiaugta pradėjusiu gyvuoti „Facebook“ puslapiu „Lithuanian Life Detroit“, kuriame lietuvačiai gali rasti informaciją apie apylinkėje vykstančius renginius, taip pat pasidžiaugti jau įvykusių renginių akimirkomis. Tai puiki galimybė ne tik pasidalinti nuotraukomis, bet ir geras būdas palaikyti ryšį, gauti bei teikti informaciją apie apylinkės veiklą.

Suvažiavime taip skambėjo apygardos pirmininkės Janinos Udrienės pranešimas, kuriame pasidžiaugta sėkmingai įgyvendintais darbais – surengti M. K. Čiurlionio minėjimas

bei apylinkės pirmininkų suvažiavimas. Buvo taip pat prisiminti rinkimai į JAV LB Tarybą, pateikti rinkimų rezultatai bei statistika apie rinkimuose dalyvavusių asmenų skaičių. Pasižiaugta, kad balsuotojų skaičius didėja. Tai rodo, kad žmonės yra neabejingi JAV LB veiklai.

Apygardos išdininkas Valdas Piestys pateikė ataskaitą apie praėjusių metų biudžetą. Netruko ir kitų pasisakymų apie lietuvišką veiklą, jaunimo skatinimą ir įtraukimą į lietuvišką veiklą. Buvo išreikštas susirūpinimas dėl „Draugo“ laikraščio vyr. redaktorės likimo, bei išreikšti kiti siūlymai dėl lietuviškos visuomeninės veiklos, kurie bus pateikti JAV LB Krašto valdybai per JAV LB XX Tarybos suvažiavimą, įvyksiantį šių metų rugsėjo pabaigoje Atlanta, GA. Ataskaitinis metinis suvažiavimas buvo užbaigtas bendra nuotrauka bei gera nuotaika. Vyravo noras tęsti jau pradėtus darbus bei pasiryžimas sėkmingai pradėti naujus.

Mūsų Marytė

Atkelta iš 4 psl.

Maloni, miela, madinga, mandagi mūsų Maryte! Aš žinau, kad kalbu LA Lietuvių Bendruomenės vardu ir reiškiu Tau ypatingą meilės sveikinimą – 25 metų mokyklėlės vedėjos vaidmenyje. Tikimės, kad tavo energija, entuziazmas ir šviesa mus toliau ves aukštyn ir aukštyn – ten, kur ūžia girios, kur šlama vėjai ir saulutė šviečia ant lietuviško atžalyno – tai mūsų mieli mokyklėlės vaikučiai.

Mokytoja Danguolė Varnienė

Miela Maryte, Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla gyvena ir klesti tavo nenuilstamo darbo dėka. Tave sveikina ir širdingai tau dėkoja už 25 metus, praleistus vadovaujant mokyklai, jauni ir seni. Tu mus buri į vieną lietuvišką šeimą. Ačiū, kad mokai mylėti Dievą, Tėvynę ir artimą savo pavyzdžiu, gerumu ir sumanumu. Su meile ir pagarba,

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokytojai, tėveliai ir mokiniai

Tikriausiai nieko nėra nuostabesnio, kai tenka sutikti žmogų, su kuriuo norisi bendrauti, dalintis skausmu ir džiaugsmu, kartu juoktis ir liūdėti. Tokia ir yra mūsų mokyklos direktorė Marytė, apie kurią taip gražiai atsiliepė sveikintojai. Su Maryte pabendravus, suprantu, kad tai žmogus, kuris niekada nepasakys negalio, nenoriu, neturiu laiko, pa-

vargau. Ji visada visus pasitinka ir išlydi su šypsena. Visus prisimena, visus pakalbina. Ji – mokyklos širdis, apie kurią sukasi visas mokyklos gyvenimas ir švietėjiška veikla. Visada turi begalę minčių ir geba savo idėjomis uždegti kitus. Su Maryte lengva kartu dirbti komandoje, rušiant renginius. Ji puiki savo dalyko žinovė, specialistė. Visada padės spręsti problemas arba susidariusius sunkumus. Marytė, turėdama didžiulę patirtį ir puikias lietuvių kalbos žinias, vis tiek visada domisi naujovėmis. Kartais negali suprasti, kaip ji gali turėti tiek jėgų, entuziazmo ir minčių. Todėl taip gera dirbti ir mokytis mums visiems kartu Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje.

Iš Marytės lūpų: „Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje dirbu 34 metus. Vadovauti mokyklai pradėjau 1987 metais su kolegomis Violeta Gedgaudienė ir Algimantu Žemaitaičiu, vėliau – jau viena. Dar būdama studente, pradėjau dirbti New York Maironio lituanistinėje mokykloje. Vienu žodžiu, nebuvo daug laisvų šeštadienių mano gyvenime”.

Marytė su vyru Robert Newsom užaugino sūnų Aleksą, dukras Sigitą ir Ingą. Sigita taip pat dirba mūsų mokykloje.

Didelės stiprybės linkime Jums, miela Maryte, pradėdant 26-uosius mokslo metus, vadovaujant mūsų mokyklai.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Filmas „Nematomas frontas” apie Lietuvos partizaninį pasipriešinimą pristatytas New York

Pirmą kartą režisieriai – Lietuvoje gyvenantis švedas Jonas Ohman ir niu-jorkietis Amerikos lietuvis Vincas Sruoginis – taip pat prodiuseris Mark Johnston ir kinematografas Mark Ryan dar nebaigtą filmą Lietuvos auditorijai pristatė pernai rudenį. Tada jų bandymas papasakoti apie pokario partizaninį pasipriešinimą Lietuvoje sulaukė itin šilto sutikimo.

Praėjusią vasarą padėtas paskutinis taškas, lieka laukti, kaip susiklostys filmo „Nematomas frontas” likimas. Autoriai tikisi, kad filmas sudomins ne tik su pasakojama istorija tiesiogiai susijusius lietuvius.

Per beveik ketverius metus, kuriuos praleido kurdami filmą, autoriai nemažai keliavo po Lietuvą, parsivežė daugybę vaizdo įrašų su neįtikėtinomis ir skaudžiomis istorijomis apie pokario pasipriešinimą bei šiltų išpūdžių apie lietuvius.

– **Paskutinį kartą Lietuvoje apie kuriamą filmą girdėjome prieš beveik metus, kai jis buvo pristatytas Juozo Lukšos-Daumanto mirties metinių proga Kaune ir Vilniuje. Kaip sekėsi vėliau?**

Jonas Ohman (J. O.): Maždaug prieš mėnesį filmą baigėme ir pristatėme New York. Iki tol vyko filmo montavimo darbai, o tai ilgas ir daug kainuojantis darbas. Filmas Jungtinėse Amerikos Valstijose parodytas du kartus: draugams, o paskui su filmų pramone susijusiems specialistams. Tikimės, kad kas nors iš jų susidomės ir norės filmą platinti. Mūsų tikslas – kad filmą pamatytų kuo daugiau žiūrovų. Ieškome platinotojų užsieniečių. Filmas yra nepriklausomų kūrėjų darbas, patys atsakome už jo platinimą ir pateikimą: DVD, internetas, televizija... Manysčiau, kad Lietuvoje „Nematomą frontą” pamatysite kitų metų pradžioje.

– **Kokių išpūdžių pasisėmėte iš filmo kūrimo proceso, bendravimo su Lietuvos žmonėmis?**

Vincas Sruoginis (V. S.): Kad ir kur užėdavome, mus pasitikdavo geraširdžiai žmonės, norintys dalytis, duoti. Net ir nelabai turėdami kuo, jie ant stalo visada padėdavo maisto, kavos, arbatos. Tai juk taip lietuviška, o užsieniečiai maloniai nustebdavo.

J. O.: Filmuodami labai daug važinėjome po šalį. Pasitaikydavo, kad žmonės tiesiog atnešdavo degalų ir pripildydavo mašinos baką veltui.

Mark Johnston (M. J.): Tiesą sakant, vieną dalyką supratau labai gerai: niekada nebaik cepelino. Palik lėkštėje nedidelį gabalėlį – kaip tik tiek, kad tau neįdėtų dar vieno (juokiasi).

J. O.: Žmonių geranoriškumas buvo akivaizdus ir jiems pasakojant istorijas. Juk mes atėdavome su kameromis, apšvietimu, mikrofonais, apversdavome jų namus aukštyn kojomis. O tie žmonės vis tiek šypsojosi pasakodami mums savo asmeniškiausias, tamsiausias paslaptis, kol apsiverkdavo... Jų poreikis papasakoti buvo toks didelis, kad šviesų ir kamerų jie tiesiog nematė – tik mus.

– **Kas turėtų pasikeisti Lietuvoje ir pasaulyje po jūsų filmo?**

M. J.: „Nematomas frontas” turėtų padėti pasauliui suprasti, kodėl žmonės priešinosi baisiam žiaurumui ir trėmimams. Kaip amerikietis, manau, kad elgčiausi visiškai taip pat, jei kas nors ateitų, atimtų iš manęs šeimą ir ją kažkur ištremtų.

V. S.: Žvelgiant iš istorinės, kultūrinės perspektyvos, mano svajonė, kad suaktyvintume dialogą tarp Rytų ir Vakarų. Turi įvykti bent kelios dešimtys diskusijų – ir toli gražu ne visos malonios. Norėčiau, kad Lietuva būtų supраста. Kaip Amerikos

lietuvis, esu susidūręs su siaubingai iškreiptu išivaizdavimu, ką reiškia būti lietuviu. Jie mūsų iki galo nesupranta, kliaujasi stereotipais ir išankstinėmis nuostatomis.

J. O.: Vien filmo pavadinime yra daugybė sluoksnių. Pirmiausia – tai buvo pagrindžio pasipriešinimas – vyko nematomas karas. Kaip filme sakė Sovietų Sąjungos vidaus kariuomenėje tarnavęs žmogus, – jiems buvo įsakyta tylėti. Galų gale Vakaruose nematomas, nežinomas karas. Niekas nežinojo, kas vyksta. Mūsų tikslas – padaryti Lietuvos praeitį matomą. Norėdami judėti pirmyn, tobulėti, turite patys žinoti savo istoriją.

Filmo režisieriai Vincas Sruoginis (k.) ir Jonas Ohman. **Austėjos Masiokaitės nuotr.**

– **Ar pristatę savo darbą filmų pramonės atstovams sulaukėte reakcijos? Kaip filmas buvo sutiktas?**

J. O.: Filmas – specifinis ir unikalus, nes šia tematika Amerikoje kalbėta labai nedaug. Ir tai jaučiama – medžiaga nematyta, be to, pateikta įdomiai, bent mes taip manome. Amato požiūriu filmas sutiktas tikrai su susidomėjimu. Tema yra sudėtinga, bet mes tai žinojome pradėdami filmuoti. Pasižiūrėjus klausimų lieka mažiau, tačiau kiekvienam žiūrovui reikia rasti savą ryšį. Filmas, filosofiskiau šnekant, yra veidrodys, kur žmogus mato save ir savęs ieško: charakterio, pasaulėžiūros. Ir tai suvokti nėra lengva.

– **Filmą rodėte Kaune, Vilniuje, pristatėte užsienio auditorijai. Ar jaučiate kūrinio poveikį žiūrovui?**

J. O.: Istorijos sklaida vyksta – ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Baltijos šalyse, Lenkijoje, Rusijoje... Mūsų filmas – ilgo darbo dalis.

Tikrai manau, kad tai filmas, kurį galima žiūrėti šiandien, jis turėtų būti įdomus ir po dešimties metų – jis nėra vienadienis. O ir meilės istorija yra vienas iš geriausiai įsimenamųjų žmonių dalykų.

Žmonijos istorijoje – ir neapsa-

koma, ir stipri meilė tarp dviejų žmonių, kitu atveju – tarp žmogaus ir šalies. Kita tema – išdavystė. Drama, tragedija... Pateikdami bet kurį istorinį siužetą mes turime prisiliesti prie bendrų visiems žmonėms dalykų, kurie kartojasi kiekvieną dieną.

– **Minėjote, kad Vakarų žiūrovui sunku suprasti filmą, nes jis jame nemato savęs... Bendražmogiškos situacijos padeda atrasti kažką sau artima?**

J. O.: Taip. Be to, mes padarėme pedagogišką, aiškią įžangą, kada, kur ir kas įvyko. Ir įžanga, sakyčiau, yra vienas stipriausių filmo elementų.

– **Pakalbėkime, pavyzdžiui, apie tremtį: filme yra epizodas, kuris Vakaruose nesuvokiamas, svetimas – kad kažkas ateitų į tavo namus, tave paimtų ir kažkur išvežtų. Kaip šią skirtingo kultūros ir istorijos suvokimo problemą sprendėte „Nematomame fronte”?**

Kodėl jis turėtų paveikti Vakarų visuomenę?

V. S.: Labai gera dirbti su tokia komanda, kokia buvome: Mark pri-

mindavo, kad reikia paaiškinti dalykus, kurie man atrodė savaime suprantami. Pvz., ankstyvoje mūsų filmo versijoje buvo medžiaga iš Jalta konferencijos. Lietuviai tai puikiai žinomas įvykis, tačiau pamėginkite užteiti į kavinę New York ir pasiteirauti, ar kas yra girdėję apie tokią konferenciją. Į jus nukryps tušti žvilgsniai. Dauguma amerikiečių net nepamena, kad Amerika ir Rusija buvo sąjungininkės.

Pasakojama istorija amerikiečiams turėtų būti įdomi ir todėl, jog pasipriešinime dalyvavo ne armija, o vaikai, gimę laisvoje Lietuvoje, jaučiantys, kad tai, kas vyksta su jų šaliimi, yra neteisinga, pasiryžę imtis veiksmų. Galbūt tai priežastis, kodėl istorija sudomino Mark Johnston ir Mark Ryan. Jonas čia gyvena jau ilgai ir istoriją žino, aš užaugau ją žinodamas ir priėmiau kaip savaime suprantamą dalyką.

Kita vertus, mes turime rusų draugų, aš pats užaugau su rusų vaikais – jie puikūs žmonės. Labai svarbu filme atsiriboti nuo ideologijos. Jei amerikiečiai matytų filmą, kuriame būtų kartojami kaltinimai rusams, jų reakcija būtų: „Velniop tai, mano žmona rusė!” Filmą jie tuojau išjungtų, išmestų ir niekada jo nežiūrėtų.

M. J.: Stengėmės, kad filme būtų

išgirstos abi istorijos pusės. Manau, filme daug visko, kas sudomins žiūrovą: išdavystė, meilė, kova už savo idealus, svarbūs sprendimai, kuriuos turi priimti. Net nužudyti brolių, iduoti draugą, išgelbėti savo šeimą, tačiau ištremti svetimą šeimą. Žmonės niekada neturėtų būti verčiami priimti tokių sprendimų.

Deja, tai universalu. Pasipriešinimas primetai svetimai valiai, okupacijai. Dabar stebime, kaip tai vyksta Viduriniuosiuose Rytuose, Egipte, Libijoje, Sirijoje... Istorija kartojasi.

– **Kokia jūsų nuomonė apie kitus filmus, nagrinėjančius panašias istorines problemas?**

J. O.: Man labai patiko filmas „Niekas nenorėjo mirti”. Vis dėlto, žiūrėdamas lietuviškus filmus, irgi matau neišspręstą lietuviškos tapatybės ir jos pavaizdavimo problemą. Gera, kad esama bandymų, dirbama, kuriama.

Žinoma, yra ir finansavimo klausimas. Tarkime, Švedijoje jaunas žmogus, norintis kurti, gali gauti gerą (tiesa, ne auksines) sąlygas. O čia – tvarkykis pats.

Tačiau svarbu tai, ko pats išmokau kurdamas šį filmą: jeigu yra idėja ir žmogiški santykiai, visa kita – tik fonas, įskaitant pinigus, paramą.

M. J.: „Sovietų pasaka” man padarė milžinišką išpūdį. Galvojau: „Tai šis tipas, su kuriuo Antrojo pasaulinio karo metu bendradarbiavo Didžioji Britanija ir Amerika, nužudė daugiau žmonių nei Hitleris?” Amerikoje Hitleris yra laikomas didžiu blogiu, todėl faktas apie Staliną buvo tikras akibrokštas.

V. S.: Esu matęs daug puikių lietuviškų ir europietiško filmų, tačiau nuo Amerikos jus 50 metų skyrė geležinė uždanga, todėl mes augome visai kitoje aplinkoje, mūsų supratimas apie Antrąją pasaulinę karą yra visiškai kitoks nei europiečių.

Pvz., filmas „Katynė”. Būdamas Amerikos lietuvis žinau istoriją, manęs nestebina jame pasirodęs partizanas, tačiau amerikiečiai nėra nė tokio žodžio girdėję. Nenoriu pasakyti, kad filmas yra blogai sukurtas, – jis puikus, tiesiog skirtingos mūsų patirtys.

– **Kai panašius istorinius filmus kuria Baltijos šalių menininkai, dažnai mėginama ką nors įrodyti. Jūsų filmas veikiausiai yra bandymas „parduoti” sovietinę istoriją: įvilkti į dinamišką, įdomų apdarą. Kaip manote, ar būtų įmanoma taip dirbti lietuviams – savo istoriją pasauliui pristatyti ir apie skaudžius sau dalykus pasakoti įdomiai?**

J. O.: Be abejo, ir tai yra vienas iš valstybės išlikimo pagrindų: sugėbėti savo naratyvą pateikti pakankamai įdomiai. Imkime holokaustą pavyzdį – tikrai be galo sudėtingas, skaudus atvejis. Lietuvoje jis tarsi ir pripažįstamas, bet jo lyg šalinamasi... Jeigu tu pats negali šnekėti, užtave šneka kiti. Iš dalies tai ir mūsų atvejis – mes irgi esame tie „kiti”.

Be to, Lietuvos istorijoje viskas yra dviprasmiška. Svarbu suprasti, kad daug ką reikia supaprastinti ir nesustoti ties niuansais. Taip pat Lietuvoje niekas negali laimėti visi arba žūsta, arba **Nukelta į 10 psl.**

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Vilnius (ELTA) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė (viduryje) suteikė brigados generolo laipsnį Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo viršininkui pulkininkui Vilmantui Tamošaičiui. Iškilmių metu prezidentė karininkui prisegė brigados generolo antpečius ir įteikė vardinį ginklą. Prezidentė brigados generolui palinkėjo tvirtybės ir ryžto vykdyti kovinius įsipareigojimus bei tęsti kilnią misiją – būti Tėvynės gynėju.

ELTA nuotr.

Vyriausybė pritaria platesniam istorinės vėliavos naudojimui

Vilnius (BNS) – Vyriausybė pritaria Seime svarstomam siūlymui įteisinti platesnį istorinės vėliavos su Vyčiu naudojimą. Premjero Andrius Kubiliaus teigimu, Vyriausybė siūlo suteikti daugiau laisvės savi-valdybėms spręsti dėl istorinės vėliavos kėlimo.

Šiuo metu istorinę vėliavą privalu iškelti virš Lietuvos valdovų rūmų Vilniuje, Trakų pilyje bei Karo

muziejaus skverelyje Kaune. Grupė Seimo narių vėliavą norėtų matyti iškeltą ir prie valstybės institucijų, taip pat – senųjų pilių. Pagal pasiūlymą, Gedimino pilies bokšte istorinė vėliava iškiltų Karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną liepos 6 ir Žalgirio mūšio dieną liepos 15. Prieš platesnį istorinės vėliavos nau-dojimą pasisakė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, nes tai esą ینهstų dau-giau painiavos.

Tartasi dėl kibernetinio saugumo

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Rugsėjo 10–13 d. Washington vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Tarptautinis strateginis kibernetinio saugumo dialogas“ NATO šalių ir partnerių svarbiausiųjų už kibernetinį saugumą atsakingų institucijų vadovai aptarė pagrindinius šios srities iššūkius ir bendradarbiavimo stiprinimo galimybes.

Lietuvai renginyje atstovavo Informatikos ir ryšių departamento direktorius Gintaras Čiurlionis, kuris

viešnagės metu taip pat apsilankė Lietuvos Respublikos ambasadoje Washington ir JAV reziduojantiems diplomatams pristatė kibernetinio saugumo padėtį Lietuvoje bei pasaulyje. Informatikos ir ryšių departamento direktorius susitiko su JAV CYBERCOM ambasadore C. Efird, apsilankė didžiausios JAV teleryšių paslaugų bendrovės AT&T atstovybėje, aptarė bendradarbiavimo galimybes su pasaulinius kibernetinio saugumo renginius organizuojančių bendrovių vadovais.

Šalčininkuose suplevėsavo Europos garbės vėliava

Šalčininkai (ELTA) – Šalčininkų rajono savivaldybei iškilmingai įteikta Europos Tarybos garbės vėliava. Ją rajono merui Zdzislavui Palevičiui įteikė Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos atstovė Edeltaud Gatterer. Šalčininkų miesto parke surengtoje šventėje savivaldybė ir jos žmonės gavus Europos garbės vėliavos apdovanojimą pasveikino Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis. Pasak jo, Užsienio reikalų ministerija (URM)

taip pat rūpinasi Šalčininkų vykdomų projektų sėkme – URM prisidėjo prie Dieveniškų technologijų ir verslo mokyklos projektų „Šalčininkai – kaip Šalčia“, „Etnografiniu protėvių kultūros ir tradicijų taku nuo Dieveniškų iki Vidžių“.

Pasak Šalčininkų rajono savivaldybės mero, Šalčininkų užmojai bendradarbiavimo su užsienio valstybėmis srityje yra labai platūs. Miestas turi daug partnerių iš Lenkijos, Baltarusijos, Vokietijos ir Prancūzijos.

V. Noreika apdovanotas Žygimanto Augusto medaliu

Vilnius (ELTA) – Vilniaus miesto savivaldybės taryba nusprendė apdovanoti dainininką Virgilijų Noreiką Žygimanto Augusto medaliu. Šiemet sukanka 55 metais, kai legendinis Lietuvos balsas – profesionalioje scenoje. Šiais metais dainininkas nusprendė pasitraukti iš aktyvios vo-

kalo veiklos ir surengė atsisveikinimo turą „Ačiū už meilę – Virgilijus Noreika“. Viena iš priežasčių ir progų rudenį atsisveikinti su mylimais klausytojais profesorius įvardija savo 77-erių metų sukaktį bei 55-erių profesionaliajai scenai paskirtų metų jubiliejų.

Kinijoje vyksta daugiataūkstantiniai protestai

Beijing (BNS) – Kinijoje vis platesnį mastą įgauna demonstracijos prieš Japonijos sprendimą „nacionalizuoti“ Diaojū salas (japoniškas jų pavadinimas – Senkaku). Rugsėjo 15 d. protesto akcijos vyko 56-iose šalies miestuose, tarp jų – Beijing, Šanchajuje, Čendu ir Cindao. Demonstrantai niokojo japoniškus automobilius ir parduotuves.

Didžiausia manifestacija buvo surengta Šendženo mieste Kinijos pietuose, kur į gatves išėjo apie 10,000 žmonių. Gaunamomis žiniomis, ten kilo susirėmimų su policija, kuri panaudojo vandensvaidžius ir ašarines

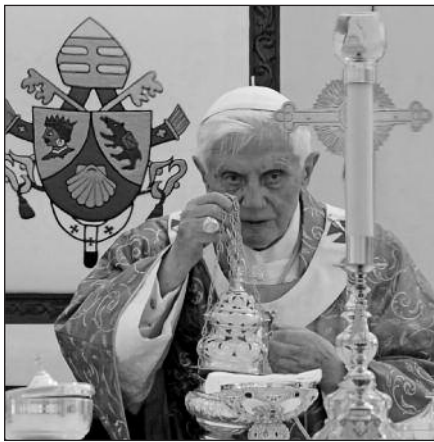
dujas, kad išvaikytų demonstrantus. Maždaug tiek pat žmonių protestavo kitame Pietų Kinijos mieste Gvangdžou. Beijing akcijos vyko ne tik prie Japonijos ambasados, bet ir kituose miesto rajonuose. Į diplomatinės atstovybės pastatą lėkė buteliai su vandeniu, akmenys ir kiaušiniai. Policininkams pavyko sulaikyti minią, mėginusią prasiveržti arčiau pastato.

Šios savaitės pradžioje Japonija „nacionalizavo“ Senkaku (Diaojū) salas, nupirkdama jas iš privačių savininkų. Tai sukėlė antijaponiškų nuotaikų protrūkį Kinijoje.

Popiežius ragina išrauti fundamentalizmą

Beirutas (BNS) – Popiežius Benediktas XVI lankydamasis Libane ragino krikščionis, musulmonus ir žydus „išrauti“ religinį fundamentalizmą. Popiežius teigė, jog visi religiniai vadovai Vidurio Rytuose privalo stengtis savo pavyzdžiu ir mokymu padaryti viską, kas įmanoma, kad būtų panaikinta ši grėsmė, kuri beatodairiškai žlugdo visus tikinčiuosius.

Libane yra didžiausias krikščionių skaičius Artimųjų Rytų regione. Beveik 40 proc. 4 mln. Libano gyventojų sudaro krikščionys. Libano valdžia sustiprino saugumą šalyje ir laikinai sustabdė ginklų leidimų galiojimą, išskyrus politikų sargybinius.

Popiežius Benediktas XVI paragino nutraukti kraujo liejimą Sirijoje.

EPA nuotr.

Išslaptintas dokumentas apie galimą JAV branduolinį karą su Tarybų Sąjunga

Vilnius (DELFI.lt) – Jungtinių Valstijų valdžios pareigūnai išslaptino JAV Nacionalinio saugumo archyve, esančiame George Washington University, laikytą dokumentą, kuris pirmą kartą istorijoje atskleidžia, kaip tuometinio prezidento Jimmy Carter administracija XX a. 9-ąjį dešimtmetį rengėsi išgyventi ir net laimėti galimą branduolinį karą su Tarybų Sąjunga.

59-oji prezidento direktyva, kurią 1980 m. liepos 25 d. pasirašė pats J. Carter, buvo vienas prieštaringiausiai vertintų viso šaltojo karo laikų dokumentų. Ši direktyva šalies prezidentui suteikė neribotą galią planuojant ir kariaujant branduolinį karą, neatmetant galimybės pirmiems pulsti priešą.

Praeityje tokie leidiniai kaip „The New York Times“ ir „The Wall Street Journal“ ne kartą skelbė citatas iš tuomet dar išlaptinto dokumento. JAV Nacionalinio saugumo archyvas visą dokumento tekstą išslaptino tik praėjusios savaitės pabaigoje.

59-ojoje direktyvoje skelbiama, jog Washington rimtai rengėsi galimam branduoliniam konfliktui. Dokumente numatyta, jog, jeigu karo prevencijos politika žlugtų ir JAV būtų priverstos pradėti karą, šalies kariai privalo kovoti taip, kad galimas priešas patirtų neatitaisomų nuostolių. Iki šiol itin slapta laikyta direktyva buvo parengta Šaltojo karo metu ir siejama su Tarybų Sąjungos veiksmais Afganistane bei nestabilia padėtimi Artimuosiuose Rytuose.

JAV ir Japonija susitarė dėl priešraketinės gynybos

Tokijas (BNS) – JAV gynybos sekretorius Leon Panetta sakė, kad JAV ir Japonija susitarė dėl antros priešraketinės gynybos sistemos Japonijoje. Kol kas tiksliai sistemos vieta nenustatyta, bet šalių pareigūnai pabrėžė, kad radarų sistema bus skirta apsaugoti nuo Šiaurės Korėjos ir

Ottawa (BNS) – Kanados valdžia nusprendė laikinai nutraukti ambasadų Egipte, Libijoje ir Sudane darbą, būgštaudama dėl diplomatinio misijų darbuotojų saugumo šiose musulmonų šalyse, apimtose riausių. Galimas daiktas, kad ambasados atnaujins savo darbą jau šią savaitę, bet tai priklausys nuo padėties raidos.

Tuo tarpu Vokietijos vyriausybė

nebus nukreipta prieš Kiniją.

JAV jau turi panašius apie raketų puolimą perspėjančius radarus Ramiajame vandenyne plaukiojančiuose laivuose. Panašią sistemą įrengus Japonijoje, laivai galės išsisklaidyti ir budėti kitose Azijos bei Ramiojo vandenyno regiono vietovėse.

Kanada laikinai uždarė ambasadas

nusprendė atšaukti dalį savo diplomatų iš Sudano sostinės Chartumo, kur rugsėjo 14 d. demonstrantai įsiveržė į šalies ambasadą. Be to, Vokietijos valdžia siųs į Sudaną papildomų pajėgų diplomatinėms misijoms saugoti. Vokietijos URM atstovas pažymėjo, kad šiuo metu padėtis Sudane tebėra „įtempta, bet rami“.

ŠVENTADIENIS

24 Eilinis sekmadienis

Kryžiaus kelias

BR. RAMŪNAS MIZGIRIS, OFM

Jėzus su mokiniais keliavo į Pilypo Cezarėjos kaimus. Kelyje klausė mokinius: „Pasakykite, kuo mane žmonės laiko?“ Jie atsakė: „Vieni – Jonu Krikštytoju, kiti – Eliju, treči – dar kuriuo iš pranašų.“ Tada jis paklausė: „O jūs kuo mane laikote?“ Petras jam atsakė: „Tu esi Mesijas.“ Tuomet Jėzus griežtai įsakė niekam apie jį nekalbėti.

Ir jis ėmė juos mokyti, jog reikia, kad Žmogaus Sūnus daug kentėtų, būtų seniūnų, aukštųjų kunigų bei Rašto aiškintojų atmetas, nužudytas ir po trijų dienų prisikeltų. Jis tai kalbėjo visiškai atvirai. Tada Petras, pasivadinęs jį į šalį, ėmė drausti. Jėzus atsigręžęs pažiūrėjo į mokinius ir subarė Petrą: „Eik šalin, šėtone, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintimis!“

Pasišaukęs minią ir savo mokinius, Jėzus prabilo: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teima savo kryžių ir teseka manimi. Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras; o kas pražudys savo gyvybę dėl manęs ir dėl Evangelijos, tas ją išgelbės.“ (Mk 8, 27–35)

Ši Evangelijos ištrauka – Morkaus pasakojimo apie Jėzaus viešąją tarnybą takoskyra. Pokalbis apie Jėzaus tapatybę vyksta Pilypo Cezarėjos apylinkėse, apie 32 km į šiaurę nuo Galilėjos ežero. Nuo 4 m. prieš Kr. iki 34 m. po Kr. ši teritorija priklausė tetracho Pilypo, Erodo Didžiojo sūnaus, jurisdikcijai.

Pasak Morkaus, Jėzus savo klausimą ištarė „kelyje“. Kelias, apie kurį kalbama, veda į Jeruzalę kaip išgany-mo istorijos centrą, į vietą, kurioje turėjo išsipildyti Jėzaus kryžiaus bei prisikėlimo dalia ir kurioje po šių įvykių gimė Bažnyčia. Petro išpažinimas ir vėlesni Jėzaus žodžiai – šio kelio pradžia.

Po skelbimo Galilėjoje tai esminė gairė – iškeliavimas kryžiaus link ir raginimas apsispresti, mokinytė aiškiai atskiriant nuo besiklausančių, tačiau kartu nekeliaujančių žmonių, aiškiai padarant ją Jėzaus naujosios šeimos – būsimosios Bažnyčios pradžia. Šiai bendruomenei būdinga, kad ji su Jėzumi yra kelyje; be to, mokinių apsisprendimas eiti kartu su Jėzumi pagrįstas pažinimu – Jėzaus pažinimu, kartu jiems do-vanojamas ir vienatinio Dievo pažinimas.

Dvejopas klausimas, ką apie jį mano žmonės ir kuo jį laiko mokiniai, rodo, jog, viena vertus, yra išorinis Jėzaus pažinimas, nebūtinai klaidingas, bet šiaip ar taip jo neuž-tenka, o jam priešpriešiais randasi gilesnis pažinimas, susijęs su moki-nyste bei kelio bendryste ir galintis augti tik čia.

Žmonės mano, kad Jėzus yra Jonas Krikštytojas arba Elijas, arba dar kuris nors pranašas. Šiems vaiz-diniams bendra tai, kad Jėzus įri-kiuojamas į pranašo kategoriją, kaip aiškinimo raktą siūlomą Izraelio tradicijoje. Šios nuomonės išreiškia didesnę ar mažesnę priartėjimą prie Jėzaus slėpinio. Nuo jų visiškai įma-noma eiti prie to, kas tikra, tačiau jos pačios nepasiekia to, kas iš tikrųjų yra Jėzus, nepasiekia jo naujovės.

Aiškinimas remiasi praeitimi,

tu, kas visur pasitaiko ir yra gali-ma, bet ne juo pačiu, ne jo nepakarto-jamumu. Šia prasme ir šiandien aptinkama šiek tiek su Kristumi susipažinusių, galbūt net moksliškai jį studijavusių, bet su juo – kaip savi-tu ir visiškai kitonišku – nesusi-tikusių žmonių nuomonė.

Mokiniai, priešingai, tiki, kad Jėzus yra Mesijas. Jėzus pripažįsta jų tapatinimą, bet griežtai įsako jiems neskelbti jo mesijinės misijos, idant ji nebūtų sujaukta su anuome-tine laukiamo politinio Mesijo sam-prata. Jėzaus Kristaus veidas iki galo atsiskleis ant kryžiaus, Velykų slė-pinyje. Tik tada bus galima garsiai kalbėti apie jį kaip Mesiją, kai bus aišku, kad Kristus yra Nukryžiuo-tasis.

Graikiškas žodis „Kristus“ (gr. „Christòs“) yra kilęs iš veiksmažo-džio „chrío – patepti“: Kristus yra pateptasis, o kadangi balzamu būda-vo tepami karaliai ir dvasininkai, jo reikšmę tiksliau gali perteikti žodis „pašventintas“. Hebrajiškai „patep-tas, pašventintas“ yra „mashiah“, iš čia kilo žodis „Mesijas“.

Iš bendrinio žodžio Naujajame Testamente „Kristus“ tampa tikriniu Jėzaus vardu, nes pirmųjų amžių bendruomenė jį laikė Izraelio laukia-mu Mesiju. Pats Jėzus, pasak Mor-kaus, tai patvirtina žydų aukščiau-siojo teismo taryboje: į vyriausiojo kunigo klausimą: „Ar tu esi Mesijas, Šlovingojo Sūnus?“, jis atsakė: „Taip, Aš Esu“ (Mk 14, 61–62).

Kaip parašyta Apaštalų darbuo-se (11, 26), būtent Antiochijoje, dabar-tinėje Sirijos teritorijoje, Kristaus sekėjus pirmą kartą pagonyms pavadi-no „krikščionimis“ (gr. „christia-noi“), nes žydai juos vadino „naza-riečiais“, o krikščionys vieni kitus vadindavo „mokiniais, broliais, šven-taisiais“. Tai įvyko apie 45 m. po Kr. Romos istorikas ir biografas Gajus Svetonijus Trankvilas († apie 130), labiausiai pagarsėjęs veikalu „Cezarių gyvenimas“, lyg patvirtina Antiochijoje duotą apibrėžimą, teig-damas, jog jų įkvėpėjas buvo toks „Krestus“. Pirmajame Petro laiške „krikščionis“ jau yra garbingas var-das: „Bet jei nukenčia kaip krikščio-nis, tegul nesigėdija, o tegarbina šiuo vardu Dievą“ (1 Pt 4, 16).

Išties 70 m. po Kr., kai Morkus rašė šią Evangeliją, bendruomenės padėtis nebuvo lengva. Buvo daug skausmo. Prieš šešerius metus, 64 m. po Kr., imperatorius Neronas paskel-bė pirmą didžiulį persekiojimą ir išžudė daug krikščionių. 70 m. po Kr. prasideda persekiojimai Palestinoje, romėnai baigia sugriauti Jeruzalę. Kitose šalyse kyla nesutarimų tarp atsivertusių ir neatsivertusių į krikš-čionybę žydų. Didžiausiu sunkumu tampa Jėzaus kryžius.

Žydų manymu, esą Nukryžiuo-tasis negalėjo būti tautos lauktasis Mesijas, nes Įstatymas skelbė, jog kiekvienas, kas kabo ant medžio, turi būti laikomas Dievo prakeiktuoju (Iš 21, 22–23). Tačiau apaštalas Paulius, cituodamas šiuos žodžius Laiške ga-latams (3, 13), susieja juos su nukry-žiuotuoju Išganytoju, kuris pats tapo prakeikimu, prisiimdamas mūsų prakeikimą – mūsų nuodėmes.

Tikėjimo į Jėzų, kaip į Kristų, kilmės vieta, t. y. krikščioniškojo

Meistrė rodo spalvoto rašto pavyzdžius.

Antano Seibučio nuotr.

Meiseno porceliano gamyklą Vokietijoje aplankius

ANTANAS SEIBUTIS

Šiomet per atostogas viešėjau pas draugą Vokietijoje ir aplankiau keletą Vokietijos miestų. Patį di-džiausią išpūdį paliko apsilankymas garsiojoje Meiseno porceliano ga-mykloje, kurią 1710 m. įsteigė Sak-sonijoje labai gerbiamas kurfiurstas Augustas Stiprusis, kuriam teko gar-bė būti ir Lenkijos–Lietuvos karaliu-mi Augustu II.

Meiseno vaza.

Iki šių dienų Meisene gaminant puikius indus, vazas, skulptūreles ir įvairius buities niekučius naudoja-ma nepaprastai daug rankų darbo. Tai labai akivaizdžiai parodoma ke-liose klasėse. Pirmojoje meistras pa-ėmė balkšvą molio gabalėlį, įdėjo į formą ir, koja paspyręs ratą, sukda-mas tekėlą, tai aštriu peiliu, tai drėg-na kempinėle dailino vazelės kra-štelius.

Tiesa, prieš tai dar reikia atlikti daug darbo, ruošiant pačią molio ma-sę – pradedant nuo kasimo, plovimo, lyginimo, skiedimo iki 3 mėnesių

brandinimo. Tik iš idealiai vientisos ir gerai išminkytos masės pagaminti indai bus be jokio trūkumo.

Antrojoje salėje galėjome pama-tyti, kaip gaminys pateko į kito meistro, tiksliau – meistrės rankas. Nedidelį gabalėlį molio ant delno pa-dėjusi menininkė mikliai iš jos iš-spaudė rožės žiedlapį ir čia pat prik-lijavo prie kitų, taip palengva for-muodama visą rožės žiedą.

Vėliau dviejoje kitose salėse ste-bėjome, kaip porcelianas yra dažo-mas. Klasikinis Meiseno raštas mėly-nos spalvos, tačiau dabar yra naudo-jama ir kitų spalvų tapyba. Šiuolaiki-niai tapytojai naudoja tą pačią tech-niką, kaip ir prieš šimtmečius: ant kartą jau degtos, bet dar drėgnę su-geriančios lėkštės ar puodelio atsar-giai prispaudžiamas iš plono metalo išspaus-tas rašto trafaretas, vos pa-dengtas anglies dulkėmis, paliekan-čiomis menkai matomus pėdsakus.

Meiseno porcelianui puošti yra sukurti kelių rūšių piešiniai, kurie gyvuoja nuo pat įmonės pradžios, bet ir naujo dizaino indai bei piešiniai išlaikė klasikinės Meiseno porcelia-no detales ir formas.

Dauguma Meisene gaminamų indų yra tokie pat, kokius mes gali-me matyti įvairių šalių muziejuose, rūmuose, dvaruose, privačiuose na-muose. Pačioje gamykloje yra saugo-mos praktiškai visos gaminiams reikalingos sukurti formos nuo pat 1710 metų. Kaip pasakojo meistrai, reikalui esant, galima paimti pvz., kokių 1,800 metų formą ir sukurti Meiseno porceliano fabriko indą ar jų komplektą.

Po apsilankymo klasėse apsilan-kiau parodoje, kur parodomas visas Meiseno porceliano fabriko kelias iki pat šių dienų, kur sudėta visa porce-liano klasika, traukusi ir tebetrau-kianti visų dėmesį ir skonį.

tikėjimo apskritai vieta, yra kryžius. Mirties priežastį rodantis užrašas ant kryžiaus (Jn 19, 19–22) paradok-saliai tapo „išpažinimu“, Jėzų lai-kančiu karaliumi (Mesiju, Kristu-mi), krikščioniškojo tikėjimo pra-džios tašku. Šis Jėzus yra karalius, būdamas nukryžiuotas, nes jis įvyk-do perversmą istorijoje ne kitus žu-dydamas, bet save atiduodamas ki-tiems. Jo kelias visose kartose yra ne žemiškos valdžios ir šlovės kelias, bet kryžiaus kelias. Tik tokiu būdu nuo laikino išganyto pereinama prie amžino išganyto, nuo dalinio išga-nymo, skirto vienai tautai, – prie visuotinio išganyto.

Žinia, visais amžiais, taip pat ir šiandien, teisingą išpažinimą turin-tys krikščionys turi būti vis iš naujo mokomi Viešpaties, nes gan dažnai, pasivadinę Viešpatį į šalį, visomis savo gudrybėmis mėginame tam su-trukdyti. Todėl tenka pripažinti, kad Petro klaida vis pasikartoja istori-joje. Kai kurie Bažnyčios žmonės, net ir Petro įpėdiniai – popiežiai, elgėsi tam tikromis epochomis taip, lyg Dievo Karalystė būtų iš šio pasaulio ir turėtų būti įtvirtinta ginklu, užuot ėję kantrumo, gėrio ir, jeigu reikia, kankinystės – savęs atidavimo keliu.

Delfi.lt

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 61

Kitą savaitę susitiksiu su šias pareigas jau ėjusių, socialdemokratų vėl siūlomu Algirdu Monkevičiumi, apie jį, beje, esu geros nuomonės. Vyriausybei liko dirbti vos pusmetis, todėl kėdžių perstumdymas tik sukeltų nereikalingą įtampą. Manau, nereikėtų keisti dabartinės viceministrės Virginijos Būdienės. Nebūtina skirti kitą žmogų vien dėl partinės aritmetikos. Kalbėsiuosi apie tai su premjeru Gediminu Kirkilu. Kartu pareiklausiu paaiškinti, kodėl krašto apsaugos ministras Juozas Olekas vienašališkai nusprendė nesiųsti karių būrio į Iraką.

Išsikviečiau kultūros ministrą Joną Jučą. Klausinėju, kaip vyksta pasirengimas „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ programai ir Lietuvos tūkstantmečio minėjimui. Laiko liko nedaug, o darbų neįstyti. Išgirdau biurokratiškų ministro patikrinimų, kad viskas vyksta pagal planą. Išsčiau abejonių, bet nežinau, ar būsiu išgirstas.

2008 metų gegužės 20 diena, Vilnius. Po keturių šalių užsienio reikalų ministrų susitikimo Vilniuje labai išaugo susidomėjimas Lietuva dabar ES pirmininkaujančioje Slovėnijoje. Šiandien atsakinėjau į trijų šios šalies dienraščių žurnalistų klausimus. Daugiausia buvau klausinėjamas apie Lietuvos santykius su Maskva, apie mūsų poziciją derybose dėl strateginės ES sutarties su Rusija, požiūrį į NATO plėtrą, taip pat išsaldytus konfliktus buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje. Pasistengiau išsklaidyti įtarimus, kad Lietuva gali sužlugdyti sutartį su Rusija.

2008 metų birželio 9 diena, Vilnius. Susitikau su ką tik iš Minsko grįžusiu VSD generaliniu direktoriumi Povilu Malakausku. Jis ten neoficialiai tarėsi su Baltarusijos saugumo tarnybos vadovu. Tokių derybų prireikė tam, kad galėtume keistis sulaikytais asmenimis. Mat prieš kurį laiką Lietuva savo teritorijoje suėmė Baltarusijos KGB generolą. Lenkų prašymu jį perdavėme Lenkijai, kur jis bus teisiamas. Keršydami baltarusiai sulaikė buvusį mūsų VSD darbuotoją ir uždarė į kalėjimą. Iš Minsko gavome pasiūlymą pasikeisti sulaikytaisiais. Buvau paprašytas apie tai pasikalbėti su Lenkijos prezi-

dentu Lechu Kaczyńskiu. Tai ir padariau. Lenkai sulaikytą baltarusį teis, bet kalėjime nelaikys – perduos mums ir galėsime jį iškeisti į mūsų žmogų.

Be kita ko, P. Malakauskas man parodė vieno visokiais būdais mane savo laikraštyje mėginančio diskredituoti (tik nežinia už kokią kainą) žurnalisto KGB archyvinės bylos kopiją. Įdomus dokumentas, ypač turint galvoje to asmens polinkį mokyti kitus moralės. Turbūt mano, kad KGB šią bylą išsivežė ar sunaikino ir niekas apie jo agentūrinę veiklą nesužinos, jei taip elgiasi. Žinoma, niekuomet šios informacijos nepanaudosiu, nors gal kada nors, progai pasitaikius, ir pasiteirąsiu, kaip jo darbas KGB dera su pomėgiu pakalbėti apie kitų žmonių moralines vertybes.

2008 metų birželio 11 diena, Bratislava. Nuvykau atsakomojo valstybinio dviejų dienų vizito į Slovakiją. Bratislava laikosi prorusiškos pozicijos, todėl tiek kalbėdamasis akis į akį su prezidentu Ivanu Gašparovičiumi, tiek susitikus delegacijoms pabrėžiau, kad Lietuva nuosekliai rėmė ir remis Ukrainos, Gruzijos ir Moldovos pastangas integruotis į Vakarų šalių bendriją. Krito į akis, kad vėlesniuose pokalbiuose slovākų tonas Rytų Europos klausimais sušvelnėjo.

2008 metų birželio 20 diena, Briuselis. Briuselyje vyko paskutinė, pirmininkaujant Slovėnijai, Europos Vadovų Tarybos sesija. Tai pirmoji ES naujoji narė, kuriai teko atlikti tokias pareigas. Slovėnijos pirmininkavimo laikotarpio svarbiausias siekis buvo Lisabonos sutarties ratifikavimas. Airijai per referendumą pasakius „ne“, tikslas nepasiektas. Dabar tai jau bus pirmininkavimą perimančios Prancūzijos užduotis.

Buvo numatyta aptarti naftos ir maisto kainas, kaimynystės politiką, Rytų partnerystės stiprinimą, situaciją Vakarų Balkanuose. Deja, visas šias problemas nustelbė diskusijos apie Airijos referendumo pasekmes. Svarbiausi susitikimo klausimai, kur link eis ES, ką dabar daryti?

Bus daugiau.

Nuotaikingas susitikimas Europos Vadovų Tarybos konferencijoje Briuselyje su Europos Komisijos pirmininku José Manuel Barroso.

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

APIE VELNIUS SU ISTORIJA IR SAULĖGRAŽAS

Atkelta iš 2 psl. velnių eksponatų iš Amerikos. Išgirdau trumpą atsakymą: „Atvežkite, įdėsime, bet prie to turi būti trumpa istorija – kas, iš kur, kieno ir pan.“ Taip ir pasibaigė mūsų pokalbis. Grįžęs į Ameriką nenorėjau ieškoti velnio su istorija.

Na, o kaip su saulėgrąžomis? Čia turiu mažą istorijėlę. Praėjusiais metais Draugo fondo atsiųstos ziniijos buvo pačios gražiausios, kokias bent kada auginau. Ši pavasarį Draugo fondas atsiuntė saulėgrąžų sėklų su aprašymu, kad jos užauga iki 7-ių pėdų, pražysta daugybe įvairiausių spalvų žiedų. Susidomėjau. Niekad saulėgrąžų neauginau.

Mėgstu gėlių sėklas pirma su-daiginti viduje ir tik po šalnos per-sodinti daigus į žemę. Bet va, duktė Kristina mane perspėjo, kad jai ne-siseka persodinti saulėgrąžų daigus. Nutariau vis tiek pabandyti, nes jau

turėjau planą. Saulėgrąžas pasodi-nau į 4 colių skersmens vazonėlius ir, kai sėklos sudygo, laikiau rūsyje po elektros lempa. Kai jos paaugo iki 5 colių, pasodinau į darželį su visu vazonėliu, bet iškirptu dugnu. Turė-jau bėdų, bet užauginau penkias – dvi geltonas, dvi šviesiai geltonas ir vieną rusvai auksinės spalvos. Kai matavau jas paskutinį kartą, buvo 11’2”.

Na, o žiedų, žiedų! Ant vienos suskaičiavau 32, bet vėliau dar ir daugiau mezgėsi. O dabar rugpjūčio 26 d. kamanėms, bitėms ir vapsvos čiulpiant medų, o paukščiukams le-sant sėklas, saulėgrąžos vis dar mez-ga naujus žiedus.

Įdomu, kaip kitiems gėlių mėgė-jams pavyko išauginti šią Draugo fondo dovanėlę?

Kostas Mačiulis
Rochester, NY

Rusiškas protas

Atkelta iš 3 psl. Šis nykus lietu-viškos politikos bruožas – balinti sa-ve, niekinant kitus, nepajėgus išug-dyti garbingesnių politinių vaisių, tik smulkų daržovių politiką...

Liberalai, bandę sukurti sveiko proto dešiniųjų įvaizdį, šovė sau į koją švietimo ministerijos ministro kabinete. Šio ministro seksualinė bei moralinė evoliucija, regis, nepridėjo Lietuvai nei daugiau sveiko proto, nei lietuviško.

P. S. Vis dėlto norėtusi tikėtis, kad Lietuvoje netrukus jau turėtų

užderėti ir naujų, kitokių politikų karta – iš dabartinių dvidešimtme-čių-trisdešimtmečių. Ypač iš tų, ku-rie administravimo, teisės ir valdy-mo (tarnystės) pasimokė Vakaruose. Juk europietiškas protas geriau negu rusiškas, jeigu ką... O dar geriau lie-tuviškas, suvokiant jį kaip pilietinę sąjungą daugybės protų – lietuvių, rusų, lenkų, žydų ir visų kitų, kurie vis dar nori jaustis broliais šioje, jau 22 metus nebepavergtoje, nuostabioje žemėje.

Vladas Plečkaitis, gyvenantis **Richmond Heights, OH**, pratęsė me-tinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms su-mažinti. Labai Jums ačiū už paramą.

Dana Stankaitytė, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Anna Janevičius, gyvenanti **Kankakee, IL**, pratęsė metinę „Drau-go“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Esa-me Jums labai dėkingi.

Lietuvius sužavėjo amerikiečių kariškių grojamas diksilendas

ALGIS VAŠKEVIČIUS

„Wings of Dixie” – taip pavadinta Jungtinių Amerikos Valstijų karinių oro pajėgų Europoje grupė surengė kelis koncertus Lietuvoje, kurie susilaukė didelio žiūrovų susidomėjimo ir puikių įvertinimų. Šiais koncertais Lietuvoje prasidėjo kasmečio „Amerikos kultūros rudens” renginiai.

sanatorijos poilsiautojai ir svečiai, o į Marijampolę svečiai atvyko šio miesto aktyvaus jaunimo, glaudžiai bendradarbiaujančio su Amerikos ambasada Lietuvoje, dėka.

Koncertą pradėjęs JAV ambasados Lietuvoje viešųjų ryšių vadovas Jonathan M. Berger visus nustebino savo gražia lietuviška kalba, kuria jis kreipėsi į susirinkusiuosius. Diplomatas pasidžiaugė, kad toks koncer-

Orleans džiazo klasika.

„Jūsų žiūrovai yra tiesiog fantastiški ir esame nustebinti tokio šilto priėmimo, – po koncerto nuoširdžiai stebėjosi ‘Wings of Dixie’ vadovas vyresnysis viršila Clarence Carpenter. – Nuo pirmų minučių jautėme puikų palaikymą, tad groti jums buvo vienas malonumas. Beje, panašaus priėmimo sulaukėme visuose Lietuvos miestuose, kur kon-

„Mes daug repetuojame, daug koncertuojame, koncertų grafikas numatytas keliems mėnesiams į priekį. Toks gyvenimas įdomus, bet nėra lengvas, nes mažai būname namuose, retokai matome šeimas. Kai kurie grupės nariai turi mažų vaikų, aš taip pat auginu du vaikus, tad laisvesniu laiku stengiuosi būti su jais, žaisti futbolą ar keliauti po apylinkes”, – sakė grupės vadovas.

„Wings of Dixie” koncerto akimirka Marijampolėje.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Grupės vadovas C. Carpenter žadėjo grįžti į Lietuvą kaip turistas.

Prieš daugiau kaip dešimtmetį suburta „Wings of Dixie” – viena iš šešių dideliame JAV karinių oro pajėgų Europoje orkestrui priklausanti grupė, grojanti tradicinį amerikietišką džiazą. Iš viso orkestre yra 48 nariai, o per metus surengiama apie 400 koncertų. Daugiausia – Europoje, kur „Wings of Dixie” ne kartą pasirodė Prancūzijoje, Italijoje, Didžiojoje Britanijoje, prieš trejus metus viešėjo ir Baltijos šalyse. Grupė ne kartą koncertavo ir Afrikos šalyse, o šiemet jos koncertų klausėsi Izraelio gyventojai.

Lietuvoje šį kartą grupė surengė penkis koncertus, o koncertinę kelionę sudarė ir pasiūlė JAV ambasados Lietuvoje darbuotojai. Iš pradžių amerikiečiai buvo pakviesti koncertuoti į Šiauliuose rugsėjo 15 dieną vykusią miesto 776-erių metų šventę, kurios metu surengtas „Big Band 2012” festivalis.

Nusprendus vykti į Šiaulius, atsirado ir kitų Lietuvos miestų, kur nutarta surengti amerikiečių kariškių koncertus. Vilniuje išpūdingas koncertas įvyko miesto rotušėje, Druskininkuose diksilendo atlikėjams audringai plojo „Draugystės”

tas tapo įmanomas ir išreiškė viltį, kad tokie kultūriniai projektai bus tęsiami ir ateityje.

Nuo pat pirmųjų koncerto minučių amerikiečių kariškiai sulaukė puikios žiūrovų priėmimo – jie kartu plojo, trypė kojomis, audringai palaikydami atlikėjus. Santūriems lietuviams labai patiko New Orleans džiazo muzikos klasika. O atpažinusi Duke Ellington ar kitų garsių atlikėjų kūrinius, publika tiesiog šėlo. Amerikietiškojo diksilendo repertuare melancholiškus ir ramius tonus keitė šviesūs ir sodrūs ritmai, primenantys klausytojams jaukią ir šiltą šio muzikinio žanro giminės – Mississippi uostamiesčio New Orleans dvasią.

Kai koncerto atlikėjai Marijampolės žiūrovų paklausė, kiek iš jų yra lankęsi New Orleans, salėje iš maždaug 500 žiūrovų pakilo trys rankos. Žiūrovams itin patiko ir populiarius kūrinius „Burbono gatvės paradas”, „Pietinio Ramparto paradas” bei svajingos švelnios bliuzo melodijos „Šv. Jokūbo ligoninė” ir „Beisino gatvės bliuzas”. Koncertą vainikavo nepaprastai ramus regėjimas, persipinantis su visiems gerai pažįstama New

certavome.”

Po koncerto Marijampolėje atlikėjai neskubėjo į užkulisius – jie bendravo su žiūrovais Kultūros rūmuose, kartu fotografavosi, spaudė rankas, atsakinėjo į klausimus, vienai merginai netgi sudainavo „Happy Birthday”. Po dvi valandas trukusio energingo pasirodymo muzikantai neatrodė pavargę.

„Lietuvoje mes ne tik surengėme penkis pagrindinius koncertus – beveik visuose miestuose, kur lankėmės, dar susitikome su vietos valdžios atstovais, taip pat rengėme muzikos pamokas moksleiviams. Itin įsiminė tokia pamoka Druskininkuose, kur visai dar nedideli vaikai labai atidžiai mūsų klausėsi. Tokie susitikimai su jaunimu mums taip pat labai įdomūs, tai dalis mūsų darbo”, – sakė Carpenter.

Vokietijos Ramstein mieste, JAV karinėje bazėje, įsikūrę kariškiai teigia, jog bendravimas su visuomene, įvairūs socialiniai ir kultūriniai projektai – jų darbo dalis. Grupės sudėtis gana dažnai keičiasi, nes dėl rotacijos kariškiai yra perkeliama kitur, paprastai vienoje vietoje jie tarnauja dvejus-šešerius metus.

Carpenter sakė per kelias dienas taip susižavėjęs Lietuva, ypač Vilniaus senamiesčiu, jog yra nusprendęs kitų metų vasarą čia grįžti kaip turistas kartu su savo žmona ir dviem vaikais. „Puiki šalis, iš kurios išsivežame pačius geriausius išpūdžius”, – sakė Carpenter atsisveikindamas.

Šiais „Wings of Dixie” koncertais prasidėjęs „Amerikos kultūros ruduo” tęsiasi – rugsėjo 21–22 dienomis Lietuvoje viešės pripažintas žodinės istorijos ir muziejų vadybos žinovas, buvęs Smithsonian istorijos muziejaus direktorius dr. Brent Glass. Jis Vilniuje ir Kaune skaitys viešą paskaitą „Muziejai XXI-ame amžiuje: išlikimo ir sėkmės strategijos”.

Spalio mėnesį yra rengiamas tradicinis kino festivalis „Ad Hoc: Nepatogus kinas”, kuriame bus pristatyti keli amerikietiški dokumentiniai filmai moterų tematika, o spalio 23–30 dienomis, bendradarbiaudama su šv. Kristoforo kameriniu orkestru, JAV ambasada pristatys koncertų ciklą „Poetica musica”. Renginius užbaigs žinomo Amerikos lietuvių menininko Ray Bartkaus darbų paroda.

Filmas „Nematomas frontas”...

Atkelta iš 6 psl. pasiduoda, arba išduoda. Geriausiu atveju – stovi iki galo arba laimi labai didžiule kaina... Palyginkime su amerikiečių pasakojimu – jame vyrauja vien laimėjimas. O čia laimėti negali, nes bus dar kažkas: šiandien tu iš savo kaimo priešą išvarai, bet rytoj vėl kas nors ateis.

– Savo istorijas žmonės pasakojo ir po premjeros Lietuvoje. Kaip manote, ar taip yra todėl, kad lietuviai, norintys kalbėti apie savo šalies istoriją, kuri anuomet palietė beveik kiekvieną iš jų, turi mažoka progų tai padaryti?

M. J.: Galbūt tai susiję su ta penkiasdešimtmetį trukusia sovietų okupacija, kuri varžė žmonių laisvę

kalbėti apie savo istoriją? Tuomet tai turėtų pasikeisti metams bėgant.

Mums tai tik pasakojimas: aš nesu niekaip susijęs su stribais, partizanais ar smogikais – tai tiesiog įdomi, negirdėta istorija. Tačiau Rusijos įtaka, Lietuvos praeitis – visa tai labai sudėtinga, todėl lietuviai negali šia tema kalbėti be emocijų, o tai padaro dokumentikos šia tema kūrimą gana sudėtingu.

V. S.: Nesu tikras, ar mes sugebėtume sukurti tikrai paveikų filmą apie Amerikos istoriją, kadangi patys esame amerikiečiai.

J. O.: Čia gyvendamas pastebėjau, kad Lietuva stengiasi rasti savo vietą ir atsakyti į klausimus: „Kas mes?”, „Ką turėtume daryti ir ko

siekti?” Dėl kažkokių priežasčių sudėtinga, be galo dramatiška Lietuvos praeitis nėra tai, apie ką galvojama. Dažnai girdžiu nuomonę, kad anuomet visi buvo vienodi, visi vienodai nusikalto. Patys lietuviai turi suprasti, kad ne, buvo ne taip – tai tapo akivaizdu 1990-aisiais. Ir visada buvo žmonių, kurie stengėsi, kad padėtis pasikeistų, net jei tai atrodė neįmanoma.

Mes galime atsiriboti nuo šios be galo sudėtingos istorijos ir pasistengti parodyti tai, kas mums atrodo svarbiausia. Vienas tokių dalykų Lietuvai yra žmogus ir jo asmeninis pasirinkimas: gali elgtis vienaip ar kitaip. Niekada nežinau, kur tai tave nuves, bet priimi sprendimus ir žiūri, kas bus.

Kalbino Austėja Masiokaitė

Akimirka iš filmo.

Mūsų gerai draugei

A † A
ZITAI ŽVIRZDIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos seserims BIRU-
TEI GYLIENEI ir NIJOLEI VARDIENEI bei jos bro-
liui RAIMUNDUI RIMKUI ir jų šeimoms.

Vidmantas Raišys
Vytautas Lapatinskas

VYTAUTAS MATULIONIS

Šaltinis

Sausoj, dulkėtoj miško pakelėj
Gaivus, šnekus ir krištolinis
Ištryško iš neišmatuojamų gelmių
Linksmi čiurlenantis šaltinis.

Nustebo saulė, pranašė naujos dienos,
Išvydus savo veidą versmėje šaltoj.
Apsidžiaugė suskilę lūpos žemės varganos
Gyvybės lašo išsiilgusios burnoj...

Ir apsipylė pievos kvepiančiais žiedais,
Išalkę šaknys gėrė stebuklingą skystį.
Drugys brangakmenių spalvos sparnais
Nardė melsvam ore, sparnuočių karalystėj.

Skubėjo smalsios stirnos ilgakojės
Malšinti troškulio šaltinyje skaidriam,
Kaklus ištiesę jos godžiai gurkšnojo,
Įbridę iki kelių vandenyje šaltam.

Plačiai miške pasklido nuostabūs gandai
Apie naktį gimusios versmės malones.
Aidėjo jie laukuose, kartojo juos šilai,
Tačiau jų negirdėjo nuodėmingi žmonės.

Saulėlydy keliu žingsniavo maldininkai,
Šventus žodžius kartodami atgailos giesmės.
Lingavo jie pavargę, alkani, basi, sulinkę,
Giliai gailėdamiesi padarytos nuodėmės.

Audrų nugairinti, kelionės iškankinti,
Ilgėjos jie žaliai pavėsy poilsio ramaus:
Jo vešliam glėbyje norėjo dvasią atgaivinti,
Kad būtų verti jiems pažadėtojo dangaus.

Vakaro žaroje saugią prieglaudą suradę,
Po rūpesčių alsinančios, kaitrios dienos,
Rankas sunėrę, nuolankūs ir bežadžiai
Maldavo jie palaimos belaukdami aušros...

Ir kai aušra skaistveidė jiems nusišypsojo,
Nuodėmingųjų maldos buvo išklausytos:
Vanduo šaltinio glostė jų žaizdotas kojas,
Juos sveikino nauja viltim atgimęs rytas.

Už ramią naktį Dievui gausiai padėkoję,
Išsirengę jie vėl į nesibaigiančią kelionę.
Šaltinio vandeniui sielos dėmes nuplovę,
Pasitikėdami negėstančia dangaus malone.

Tylėjo miškas keistus keleivius išlydėjęs,
Nustojo suokusi kukli lakštutė vakarais,
Šaltinio veidą suraukšlėjo žvarbus vėjas
Ir žiedų vilnys neplaukė nutilusiais laukais...

Tačiau versmė malonių niekam nešykštėjo.
Tarnavo ji visiems: jaunuoliui ir senam.
Iš tyros meilės taurės jaukią šilumą ji liejo
Kiekvienam vargšui, pasaulio užmirštam.

A † A
ANDRIUS KOLIS

Mirė 2012 m. rugsėjo 15 d. Berwyn, IL, 7:05 val. ryto, sulaukęs
85 metų.

Gimė 1927 m. sausio 12 d., Lietuvoje.

Nuliūdę liko: žmona Dolores Nartonytė; sūnus Andrius;
sūnus Tim su žmona Ingrid, anūkai Emily ir Michael Kolis; bro-
lis Vytautas ir žmona Ona su šeima; sesuo Irena Summers su vyru
Terry ir šeima; kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

A. a. Andrius pašarvotas antradienį, rugsėjo 18 d. nuo 4 val.
p. p. iki 9 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S.
Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugsėjo 19 d. 9:30 val. ryto iš
Petkus Lemont laidojimo namų velionis bus palydėtas į Pal.
Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv.
Mišios. Po šv. Mišių a. a. Andrius bus palaidotas Šv. Kazimiero
kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus daly-
vauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
IRENA B. K. ŠERELIENĖ
AUKŽEMAITĖ

Mirė 2012 m. rugsėjo 14 d., sulaukusi 84 metų.

Gimė 1928 m. birželio 4 d. Klaipėdoje, Lietuvoje. Amerikoje
išgyveno 63 metus.

Nuliūdę liko: dukros Vita Annarino, Nora ir Tomas Ga-
runkščiai, aštuonios anūkės: Kristė, Daina, Mykolė, Laura,
Angelytė ir Viktorija Annarino, Julija Garunkštytė ir arti-
mieji giminės.

Irena ilgus metus mokytojavo Kristijono Donelaičio mokyk-
loje. Mylėjo šeimą, jaunimą, lietuvišką žodį; mėgo rašyti, skai-
tyti. Priklausė prie LSS, vadovavo Rako stovyklose, buvo
Sietuvos draugovės narė. Visą gyvenimą ji buvo ištikima
Dievui, tėvynei ir artimui.

A. a. Irena bus pašarvota penktadienį, rugsėjo 21 d. nuo 3 v.
p. p. iki 9 v. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S.
Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 22 d. 9:30 val. ryto Pet-
kus Lemont laidojimo namuose, iš kur a. a. Irena bus palydėta
į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto bus aukoja-
mos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero
kapinėse.

Vietoj gėlių prašome aukoti Pal. Jurgio Matulaičio misijai.

Nuoširdžiai kviečiame visus draugus ir artimuosius daly-
vauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Nuoširdžiai užjaučiame Mokytoją Muziką STASĮ
SLIŽĮ skausmo valandoje, netekusį mylimos vien-
turtės dukros **REGINOS**.

Elena Akmenskaitė-Ruzgienė
Rūta Ruzgaitė-Udrienė
Dr. Darius Udrys
Baltija Udrytė-McGinty
Almis Udrys
Vytis Udrys

„Draugų“ galite užsisakyti ir internetu:
www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Atveskite savo vaikučius į lietuvišką „Pipirų ratelį“!** Kviečiame vaikus nuo 18 mėn. iki 4 metų. Galite pasirinkti, kurią dieną lankyti: pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais arba penktadieniais nuo 9:30 val. r. iki 11:30 val. r. Trečiadieniais siūlome vieną popietinę klasę nuo 11:30 val. r. iki 1:30 val. p. p. Renkamės Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Dėl išsamesnės informacijos skambinkite tel. 630-200-6582.

■ **Rugsėjo 20 d. Loyola University Chicago** vyks mokslinė konferencija „Vatikano II Susirikimas: tada ir šiandien“, skirta paminėti paskutinio visuotinio bažnyčios susirinkimo 50-ąsias metines. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.luc.edu/ccih arba paskambinę tel. 773-508-3820.

■ **Trys Šiaurės Amerikos lietuvių chorai** – Cleveland „Exultate“, Toronto „Volungė“ ir Čikagos „Dainava“ – spalio 14 d., sekmadienį, 2 val. p. p. gerbėjus kviečia atvykti į koncertą Trinity Christian College Ozinga Chapel Auditorium (6601 W. College Dr., Palos Heights, IL). Bilietus galima įsigyti „Lietuvėlėje“, „Seklyčioje“, PLC raštinėje (Lemont, IL), internetu www.boxofficetickets.com arba „Dainavos“ tinklalapyje www.dainava.us, taip pat užsisakyti tel. 800-494-8497. Daugiau informacijos – www.dainava.us

■ **Lietuvos Dukterų draugijos iškilmingi „Rudens pietūs“** įvyks spalio 21 d., sekmadienį, 12:30 p. p. PLC didžiojoje salėje, Lemont. Pietų metu bus pagerbta viena pirmųjų draugijos narių, iškilioti visuomenininkė, žurnalistė, filantropė Stasė Semėnienė. Turbūt nerasime mūsų lietuviškoje visuomenėje žmogaus, kuris jos nepažinotų, tad tikimės, kad daug mūsų visuomenės narių atvyks į jai skirtą pagerbimą. Kartu pasivažišinsime skaniais pietumis, pasidalinsime mintimis apie St. Semėnienę, pasiklausysime puikios programos ir išbandysime laimę loterijoje. Vietas prašome užsisakyti tel. 708-499-4845 (Aldona Rukuižienė) arba tel. 708-246-9472 (Milda Jakštienė).

■ **Lapkričio 2 d., penktadienį, 7:30 val.** v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., IL 60636) vyks Sigutės Ach parodos atidarymas ir Roberto Danio poezijos vakaras „Vie-natvės paros“. R. Danio poeziją skaitys aktorė Birutė Mar.

■ **Lapkričio 4 d., sekmadienį, Lietuvių** dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St Lemont, IL) vyks Vydūno jaunimo fondo 60-mečio minėjimas. Pradžia 12:30 val. p. p.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Gyčio Paškevičiaus gyvo garso koncertas** vyks rugsėjo 22 d. Rusų namuose (234 Alexander Ave., Howell, NJ). Įėjimas – nuo 7 val. v. Veiks baras. Koncerto pradžia 8 val. v.

■ **Žinoma mezgėja Donna Druchunas** rugsėjo 22 d. kviečia visus besidomintčius mezgimu į „Dana Hills Cabana“ klubą (296 Mountaire Circle, Clayton, CA 94517), kur 10:30 val. r. skaitys paskaitą „Mazgoimo istorija Lietuvoje“. Po paskaitos vyks praktiniai užsiėmimai. Registruotis el. paštu: vilijad@me.com arba tel. 925-672-0322 (Vilija Deutschman)

■ **Rugsėjo 23 d. nuo 12 val. p. p. iki 5 val. p. p.** Seneca Creek State Park, MD JAV LB Washington, DC apylinkės valdyba ruošia Rudens pikniką. Daugiau informacijos suteiks Danelė tel. 301-588-5749 arba el. paštu Dvidutis@aol.com. Informaciją apie vietovę rasite tinklalapyje <http://www.dnr.state.md.us/publiclands/central/seneca.html>

■ **Spalio 12 d. „Landmark’s Embarcadero Center Cinema“, San Francisco** ir „Landmark’s Shattuck Cinemas“ (2230 Shattuck Ave, Berkeley, CA) bus rodomas filmas apie Lietuvos krepšininkų pasirodymą 1992 m. Barselonos olimpiadoje. Bilietai pradedami pardavinėti nuo spalio 9 d. Rodymo laiką galėsite sužinoti ir bilietus užsisakyti tinklalapyje: <http://www.landmarktheatres.com/tickets>

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys spalio 7 d., sekmadienį, visus maloniai kviečia dalyvauti iškilminguose kasmetiniuose pietuose, kurie vyks „Mama Luigi’s“ restorane (7500 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL). Atvykimas nuo 12 val. p. p., pietų pradžia 1:30 val. p. p. Vietas užsisakyti prašoma tel. 773-776-1324 (ses. Genevieve).

Nuotraukoje iš kairės: organizacinio komiteto narės Loretta Ezerski, Eleanor Ebert, Ginger Madden, ir ses. Genevieve Kripas ruošiasi būsimiems iškilmingiems pietums.

Šv. Kazimiero kongregacijos seserų archyvo nuotr.

Maloniai kviečiame

lietuviškų organizacijų, JAV LB apylinkių, labdaros organizacijų, lituanistinių mokyklų atstovus ir mūsų skaitytojus dalyvauti iškilminguose

laikraščio „Draugas“ pietuose,

kurie vyks spalio 28 dieną, sekmadienį,
Willowbrook Ballroom

(8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480)

Pradžia – 1 val. p. p.

Meninę programą atliks jaunoji dainininkė Agnė Giedraitytė

Daugiau informacijos tel.: 773-585-9500 arba el. paštu: administracija@draugas.org

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas ir Vytė Sarapinienė bei filmo „Kita svajonių komanda“ režisierius Marius Markevičius

maloniai kviečia į filmo

„Kita svajonių komanda“

(„The Other Dream Team“)

peržiūrą rugsėjo 24 d.,

pirmadienį, 7 val. v.

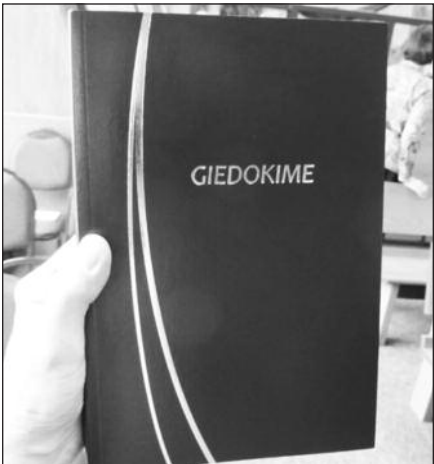
Scandinavia House

(58 Park Ave., 38th St.,
New York, NY 10016).

Būtina išankstinė registracija
el. paštu ny@urm.lt arba
tel. 212-354-7840 trumpasis – 10.

Nuotraukoje filmo „Kita svajonių komanda“ režisierius.

www.zimbio.com nuotr.

Palaimintojo J. Matulaičio misijoje rugsėjo 9 d. buvo pristatytas giesmynas „Giedokime“, kuris prelato Edmundo Putrimo rūpesčiu išleistas 1,000 egz. tiražu.

Giesmyną pristatė redakcinio komiteto narės dr. Ona Daugirdienė ir Grasilda Reintytė.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.

Maironio minėjimai lietuviškuose telkiniuose

Ruošia JAV LB Kultūros taryba

Spalio 13 d. 6 val. v. Trinity Church Hall (53 Capitol Ave., Harford, CN) choro „Laisvė“ koncertas. Daugiau informacijos suteiks Diana Norkienė (el. paštas diananork@yahoo.com; tel. 917-496-9079) arba Rasa Dooling (tel. 302-723-7752)

Spalio 20 d. 7 val. v. Latvian Hall (400 Hurley Ave., Rockville, MD) choro „Laisvė“ koncertas, solistė J. Švedaitė, skaitovas E. Stancikas, Daugiau informacijos suteiks Danelė Vidutienė (el. paštas dvidutis@aol.com; tel. 301-588-5749)

Spalio 21 d. 2 val. p. p. Lithuanian Music Hall (2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia PA) choro „Laisvė“ koncertas, solistė J. Švedaitė, skaitovas E. Stancikas. Daugiau informacijos suteiks Dalia Jakienė (el. paštas jakasdr@aol.com; tel. 610-539-9578)

Spalio 26 d. 7 val. v. Salmagundi Club (47 5th Ave. (tarp 11–12 gatvių), New York, NY). Programą atliks solistė J. Švedaitė ir aktorius E. Stancikas, Daugiau informacijos suteiks Laima Šileikaitė-Hood (el. paštas ljhood@verizon.net; tel. 212-982-1335)

Spalio 27 d. 7 val. v. Šv. Kazimiero parapijos salėje (18022 Neff Rd. Cleveland, OH). Programą atliks solistė J. Švedaitė ir aktorius E. Stancikas. Daugiau informacijos suteiks Nomedavucianienė (el. paštas vucianisnapalys@juno.com; tel. 440-255-6832)

Spalio 28 d. 5 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439). Programą atliks solistė J. Švedaitė ir aktorius E. Stancikas, Daugiau informacijos suteiks Birutė Kairienė (el. paštas birutekairiene@yahoo.com; tel. 630-673-3384)

Spalio 28 d. 4 val. p. p. Our Redeemer Lutheran Church Hall (269 Main Rd., Aquebogue NY) koncertuos choras „Laisvė“. Daugiau informacijos suteiks Mitrulevičienė (el. paštas rasamaja@hotmail.com; tel. 631-764-1932)

JAV LB Kultūros tarybos info